

Kartläggning av socialtjänstens insatser

Sveriges
Kommuner
och Regioner

Förord

Slutbetänkandet Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag (SOU 2020:47) bereds för närvarande inom Regeringskansliet. Sammantaget skulle förslaget till ny socialtjänstlag innebära en omställning av socialtjänstens organisering, arbetssätt och metoder, med inriktning mot tidiga, förebyggande insatser, insatser utan föregående behovsprövning och en verksamhet som bedrivs i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet.

SKR ser positivt på förslaget till ny socialtjänstlag. Utifrån kommande lagförslag såg SKR och SKR:s socialchefsnätverk ett behov av att kartlägga vilka olika typer av insatser som ges av socialtjänsten idag, hur dessa ges och vilka insatser kommunerna eventuellt skulle vilja kunna erbjuda invånarna utan biståndsbeslut vid en eventuell lagändring.

I denna rapport redovisas resultatet från kartläggningen. Resultaten kan användas på många sätt och både nationellt, regionalt och lokalt. Styrkan ligger i att kartläggningen, som är den första i sitt slag, ger en unik helhetsbild av socialtjänstens utbud av insatser inom äldreomsorg, social barn- och ungdomsvård, funktionshinderområdet, missbruks- och beroendevård, socialpsykiatri samt våld i nära relationer. Det är dock viktigt att komma ihåg att det inte är en vetenskapligt genomförd studie. Mängden uppgifter som samlats in är omfattande och baseras delvis på uppskattningar, varför en viss försiktighet bör tillämpas när det gäller att dra generella slutsatser på detaljnivå.

Det riktiga och viktigaste arbetet kommer att behöva göras lokalt. Det är på lokal nivå som fördjupad förståelse för resultaten uppstår, och det är också först där som regionala och lokala variationer kan sättas i relation till vilka behov av insatser som finns lokalt. Kartläggningen kommer till exempel att kunna vara utgångspunkt för lokal genomgång av vilka rekommenderade insatser som ges och för systematisk uppföljning av de insatser som ges.

På så sätt kan omställningen mot verksamheter som bedrivs i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet påbörjas. Resultaten kan också vara ett stöd och en inspiration för olika sätt att tillhandahålla insatser och vilka insatser som kommuner inom exempelvis ett län skulle kunna samverka kring. SKR kommer därför tillsammans med kommuner och de Regionala samverkans- och stödstrukturerna (RSS:er) att arbeta vidare med analys och utvecklingsarbete utifrån kartläggningens resultat.

I anslutning till rapporten publiceras dels en bilaga där de inventerade insatserna presenteras och förklaras, dels en bilaga där det för samtliga insatser anges hur många kommuner som har erbjudit olika typer av insatser samt på vilket sätt.

Lumell Associates har stöttat SKR vid sammanställning av insatser, genomförande av enkätundersökning samt analys och sammanställning av resultat. Projektledare för arbetet på SKR har varit Marta Nannskog.

SKR vill rikta ett stort tack till alla kommuner som har medverkat i undersökningen. Det är er arbetsinsats som har skapat denna unika kartläggning.

Stockholm i april 2022

Åsa Furén-Thulin
Sektionschef socialtjänst
Avdelningen för vård och omsorg

Innehåll

Bakgrund	5
Utredningen om Framtidens socialtjänst ger förslag på en ny socialtjänstlag	5
Denna kartläggning innebär den första sammanställningen av insatser inom socialtjänsten.....	5
Metod	6
Kartläggningen utgår från tre frågeställningar.....	6
Som ett första steg genomfördes en kategorisering av socialtjänstens insatser .	6
Kartläggningen av kommunernas insatsutbud har genomförts genom enkäter till alla Sveriges kommuner.....	7
En majoritet av kommunerna inkom med svar.....	7
Vid analys av svaren har ett antal avväganden gjorts	8
Avgränsningar	9
Användning av begreppen insats och metod.....	9
Resultat	11
Sammanfattade resultat	11

Bakgrund

Utredningen om Framtidens socialtjänst ger förslag på en ny socialtjänstlag

I augusti 2020 lämnade utredningen Framtidens socialtjänst in sitt slutbetänkande till Socialdepartementet, med förslag på en ”Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag” (SOU 2020:47).

I betänkandet föreslås bland annat att socialtjänsten tydligare ska inrikta verksamheten mot förebyggande insatser, att socialtjänsten ska planera sina insatser för enskilda inom samtliga verksamheter och då särskilt beakta behovet av tidiga och förebyggande insatser samt att kommunerna ska få möjlighet att tillhandahålla insatser utan föregående behovsprövning och biståndsbeslut.

Därutöver föreslås att socialtjänstens verksamhet ska bedrivas i överensstämmelse med vetenskap och beprövad erfarenhet. Sammantaget skulle förslaget till en ny socialtjänstlag innebära en omställning av socialtjänstens organisering, arbetssätt och metoder.

Denna kartläggning innebär den första sammanställningen av insatser inom socialtjänsten

SKR arbetar på olika sätt för att stötta kommunerna inför kommande lagförslag. Det har fram tills denna kartläggning inte funnits någon överblick över vilka insatser som ges inom socialtjänsten. Utifrån kommande lagförslag finns ett behov av att kartlägga vilka insatser som ges i socialtjänsten idag, hur dessa ges och vilka insatser kommunerna eventuellt skulle vilja kunna erbjuda invånarna utan biståndsbeslut vid en eventuell lagändring.

Lumell Associates har stöttat SKR vid sammanställning av insatser, genomförande av enkätundersökning samt analys och sammanställning av resultat.

Metod

Kartläggningen utgår från tre frågeställningar

Kartläggningen har utgått ifrån tre frågeställningar där den första var av metodologisk karaktär och gav förutsättningar för de andra två:

1. Vilka är de kända insatserna inom socialtjänsten och hur ska dessa kategoriseras för att kartläggningen ska kunna genomföras?

Utifrån den första frågeställningen togs en enkät fram med syfte att besvara ytterligare två frågeställningar;

2. Vilka insatser erbjuds inom var och en av Sveriges 290 kommuner och i vilken form erbjuds de?
3. Vilka önskemål finns bland kommunerna avseende att ge insatser utan biståndsbeslut i framtiden?

Som ett första steg genomfördes en kategorisering av socialtjänstens insatser

För att genomföra kartläggningen i respektive kommun fanns ett behov av att sammanställa och kategorisera kända insatser inom socialtjänsten. Därför genomfördes ett arbete med att ta fram en lista över insatser inom olika kategorier för respektive verksamhetsområde med tillhörande beskrivning av varje insats.

De listade insatserna togs fram med hjälp av en dokumentanalys samt genom dialog med experter från SKR och från de Regionala samverkans- och stödstrukturernas (RSS) nätverk för respektive verksamhetsområde. Dokumentanalysen utgår framför allt från insatser som beskrivs av exempelvis Socialstyrelsen, Statens beredning för medicinsk och social utvärdering (SBU), andra myndigheter och i vissa fall av enskilda kommuner. Beskrivningarna varierar i längd och karaktär beroende på de beskrivningar som återfinns i respektive källa. Vissa mer generella insatser saknar dessutom förklaringar. Metoder som används inom en insats har inte räknats som en insats i sig.

Listan över insatser går att finna i Bilaga 1 till denna rapport. Det bör noteras att listan inte har uppdaterats utifrån de kommentarer och tillägg som kommunerna inkom med genom enkäterna.

Kartläggningen av kommunernas insatsutbud har genomförts genom enkäter till alla Sveriges kommuner

Utifrån listan över insatser sammanställdes sex separata enkäter – en för respektive verksamhetsområde:

- Barn och unga
- Äldre
- Funktionshinder
- Missbruk och beroende
- Socialpsykiatri
- Våld i nära relationer

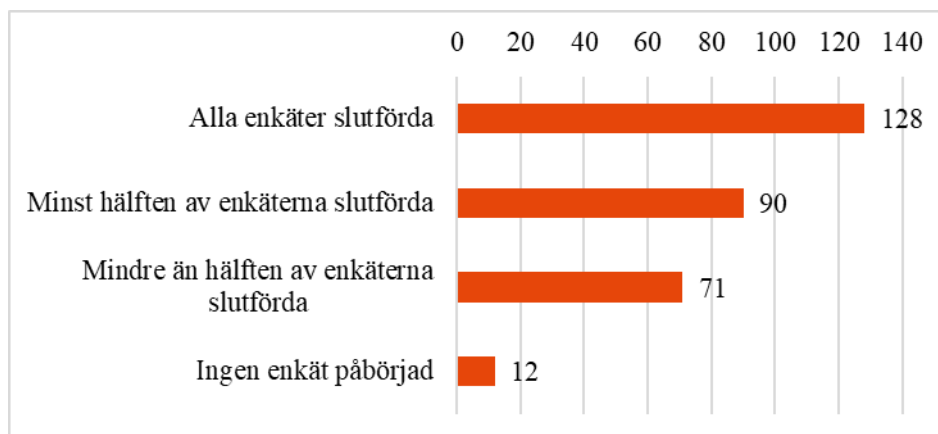
Enkäterna syftade till att inventera vilka av de kartlagda insatserna som kommunerna erbjudits till invånarna åren 2016–2020. Kommunerna fick även besvara vilka insatser som givits fysiskt/digitalt, i kommunal/enskild regi samt vilka som getts med/utan biståndsbeslut. Slutligen fick kommunerna besvara om de vid en framtida lagändring skulle vilja ge insatser utan biståndsbeslut. En översikt över enkätfrågorna finns i Bilaga 2 till denna rapport.

Enkäterna skickades till samtliga kommuner i Sverige, samt Stockholms stadsdelsområden, 1 oktober 2021. Såväl kommunerna som stadsdelsområdena benämns genomgående som kommuner i denna rapport. Kommunerna hade sex veckors svarstid.

En majoritet av kommunerna inkom med svar

Svarsfrekvensen för enkäten har varit hög och en majoritet av kommunerna har inkommit med svar. Varje enkät har besvarats av omkring 200 kommuner och totalt har 128 kommuner slutfört samtliga sex enkäter. Den enkät som besvarats av minst antal kommuner är verksamhetsområde funktionshinder med 199 slutförda enkäter, eller 67 procent av samtliga kommuner. Enkäten för verksamhetsområde äldre har besvarats av flest kommuner där 232, eller 77 procent, av samtliga kommuner har svarat på hela enkäten.

Figur 1: Översikt av enkätsvar, antal kommuner som besvarat enkäterna

Tabell 1: Översikt av svarsfrekvens inom respektive verksamhetsområde

	Barn och unga	Äldre	Funktionshinder	Missbruk och beroende	Socialpsykiatri	Våld i nära relation
Slutförd enkät	219	232	199	221	207	222
Påbörjad enkät	23	23	34	24	23	26
Ej påbörjad enkät	60	47	69	57	72	54

Vid analys av svaren har ett antal avväganden gjorts

Som ovan beskrivits har ett stort antal kommuner besvarat delar av enkäterna, eller nästan hela enkäterna, men har inte ”fullföljt” hela svarsprocessen. För att få ett så bra underlag som möjligt har svar från enkäter som ej slutförts ändå inkluderats i analyserna. Vid varje analys presenteras därför antalet svarande kommuner, eller antalet analyserade insatser.

Vid analys av insatser som ges i fysisk respektive digital form har boendeformer uteslutits i listan över insatser som är vanligast att ge fysiskt. De är dock inkluderade vis analys av andel av insatser som ges i fysiskt respektive digital form.

I enkätresultaten ingick även ett stort antal fritextsvar. Svaren gäller exempelvis vilka ytterligare insatser som erbjuds inom de olika verksamhetsområdena samt vilka insatser kommunerna skulle vilja ge utan biståndsbeslut.

Vid analys av resultaten har fritextsvaren kategoriserats utifrån följande kategorier:

- Insats utöver de kartlagda insatser som ingår i enkäten
- Insats som ingår i en annan del av enkäten
- Kommentar
- Övrigt

Vid sammanställning av resultat används fritextsvaren för att ange hur stor andel av kommunerna som ger insatser utöver de som ingår i enkäten. De används också för att ge exempel på insatser som kommunerna vill ge utan biståndsbeslut. Utöver detta har fritextsvaren inte analyserats närmre i detta skede.

Avgränsningar

Kartläggningen syftar till att få en översikt över alla typer av insatser som ges av kommunerna utifrån socialtjänstlagen (2001:453), utom försörjningsstöd och arbetsmarknadspolitiska åtgärder. Insatser enligt lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade omfattas inte.

Användning av begreppen insats och metod

Ett enhetligt begrepp för vad som utgör en insats är en förutsättning för att kunna kartlägga insatser inom socialtjänsten. Samtidigt saknas en enhetlig definition av begreppen insats och metod. Socialstyrelsen drar ingen tydlig skiljelinje mellan de två (Socialstyrelsen, 2019, 2021) samtidigt som verksamhetsrepresentanter och experter inom socialtjänstområdet lyfter fram skillnader mellan begreppen.

Enligt Socialstyrelsens ”Termbanken” definieras en insats som ”en aktivitet som är inriktad på ett visst resultat”. Däremot definieras inte begreppet metod (Socialstyrelsen, 2021). På ”Metodguiden” förklaras en insats som ”en åtgärd eller ett program som syftar till att förebygga eller behandla olika problem hos klienten” och metoder vara ”bedömningsmetoder och insatser” (Socialstyrelsen 2019). Därmed görs ingen tydlig distinktion mellan de två begreppen.

I de samtal och diskussioner som har genomförts med verksamhetsrepresentanter och experter inom socialtjänstområdet har det framgått att det görs en distinktion mellan dels begreppet insatser dels begreppet metoder, men att skillnaden mellan dessa inte är tydlig. Den skillnad som ändå betonas mellan de två begreppen förklaras i att en metod kan ges inom en insats, medan en insats alltid är en åtgärd för sig.

Ett exempel på metod enligt detta resonemang är ”alternativ och kompletterande kommunikation” (AKK) som är ett stöd i form av bland annat kroppsspråk, gester och tecken för att stödja personer som har svårt att förstå eller använda tal (Socialstyrelsen, 2019). Eftersom metoden kan användas inom ramen för olika insatser, exempelvis dagverksamhet, förs resonemanget att den inte är en insats i sig själv. För andra metoder är skillnaden jämfört med en insats svårare att göra eftersom de kan vara åtgärder som står för sig själva.

Det framgår inte minst för individ- och/eller gruppbaseade samtalsstöd där distinktionen mellan vad som är en metod och vad som är en insats ses som särskilt svår att göra. I de dialoger och samtal som genomförts med verksamhetsrepresentanter och experter har det framgått att exempelvis motiverande samtal kan betraktas som metod såväl som insats.

Kartläggningens syfte är att stödja kommunerna genom att undersöka vilka insatser som kan vara relevanta att ge utan biståndsbeslut. Det innebär att det för kartläggningen framför allt har varit relevant att undersöka insatser som är att betrakta som åtgärder snarare än komponenter av en åtgärd. Det innebär att de metoder som kan ges inom ramen för en insats (exempelvis den tidigare nämnda ”alternativ och kompletterande kommunikation” eller ”dialektisk beteendeterapi” som kan tillhandahållas på exempelvis ett HVB) inte är att betrakta som en insats inom ramen för denna kartläggning.

Resultat

Sammanfattade resultat

Nedan följer en sammanfattning av resultaten på övergripande nivå och för respektive verksamhetsområde. I Bilaga 3 redovisas utvalda resultat för samtliga kartlagda insatser.

Övergripande insikter

Vid analys av resultaten från de sex verksamhetsområdena framträder ett antal gemensamma teman:

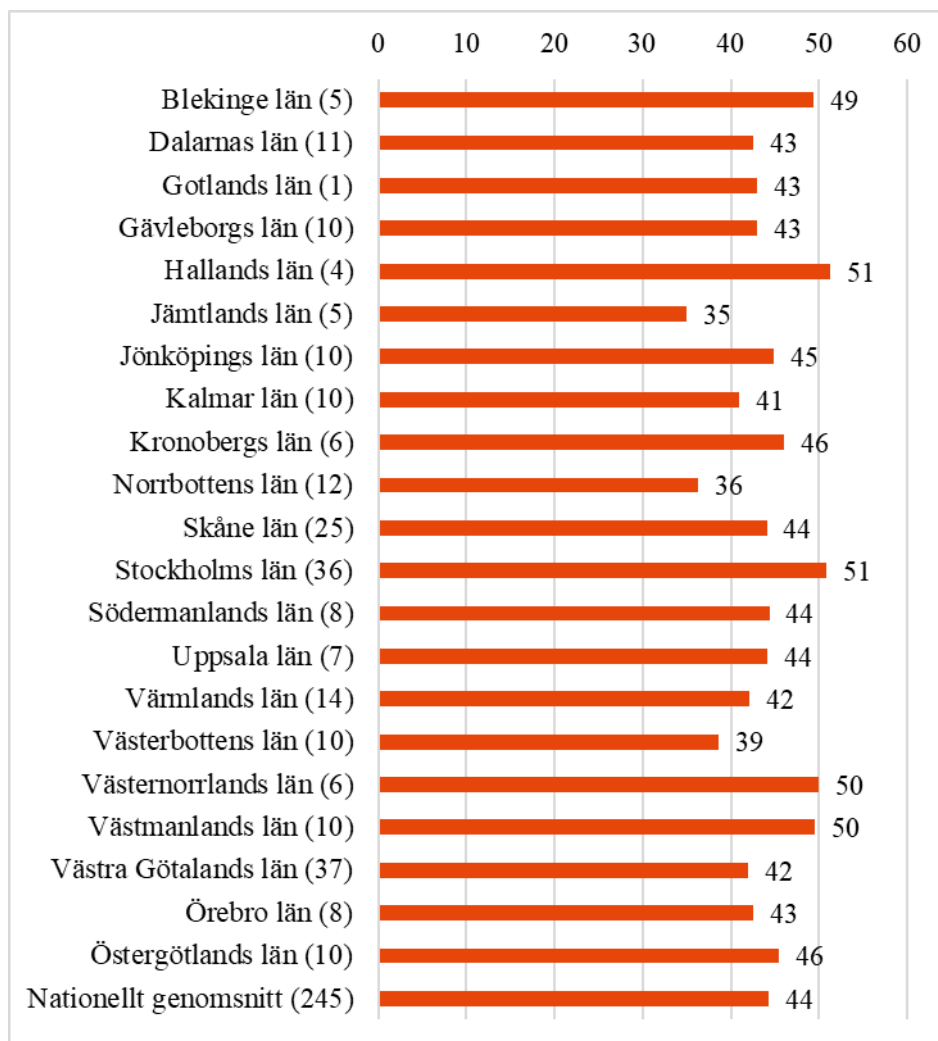
- **Det finns stora variationer i antal insatser som genomförs i kommunerna** – oavsett verksamhetsområde. Variationerna är störst inom området barn och unga. Överlag genomförs fler insatser i storstäder och storstadsnära kommuner.
- **Den sammanställning av insatser som genomförts fångar en stor del av insatsutbudet.** Dock finns inom alla områden kommuner som anger att de ger ytterligare insatser. Andelen som ger ytterligare insatser är störst inom barn och unga (40 procent).
- **Relativt få insatser erbjuds endast digitalt.** Dock ges en större del av insatserna både i fysisk och digital form. Rådgivning och stöd eller stödsamtal utan särskild manual genomförs ofta i både fysisk och digital form.
- **Majoriteten av insatserna genomförs i kommunal regi.** Inom vissa verksamhetsområden är enskilda utförare vanligare, exempelvis inom våld i nära relationer. Det är också vanligare med enskilda utförare i storstäder eller storstadsnära kommuner.
- **Inom samtliga verksamhetsområden ges insatser utan biståndsbeslut.** Andel insatser som enbart ges utan biståndsbeslut varierar mellan verksamhetsområden och är högst för äldre. En typ av insats som ofta ges utan biståndsbeslut är generella stödsamtal utan särskild manual.
- **Det finns en efterfrågan på att ge insatser utan biståndsbeslut givet en framtida lagändring.** Andel kommuner som vill ge insatser utan biståndsbeslut är högst inom området barn och unga (81 procent) och lägst inom området funktionshinder (45 procent).

Socialtjänstens insatser inom verksamhetsområdet äldre

Insatsutbud

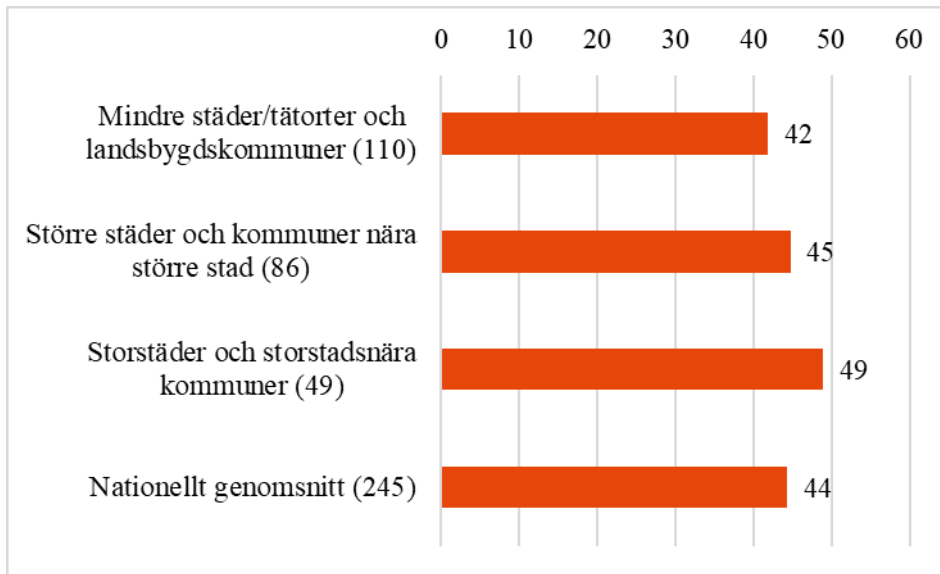
Inom verksamhetsområdet äldre genomförs i genomsnitt 44 av de 75 kartlagda insatserna, vilket motsvarar nästan 60 procent. Av de svarande kommunerna uppger 25 procent av de ger minst en insats utöver de kartlagda insatser som ingick i enkäten. Den kommun som erbjuder flest av de kartlagda insatserna inom området genomför 69 olika insatser. Nedbrutet på län varierar det genomsnittliga antalet insatser som erbjuds per kommun från 35 till 51.

Figur 2: Genomsnittligt antal insatser inom området äldre som ges i respektive kommun uppdelat på län (Antal svarande kommuner i parentes för respektive län)

Antalet insatser som genomförs varierar även i viss mån mellan olika typer av kommuner. Det erbjuds i genomsnitt sju färre insatser per kommun i mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner jämfört med i storstäder och storstadsnära kommuner.

Figur 3: Genomsnittligt antal insatser inom området äldre som ges i respektive kommun uppdelat på huvudgrupper (Antal svarande kommuner i parentes för respektive huvudgrupp)

Vid analys av insatsutbudet inom verksamhetsområdet äldre syns att tio vanligaste insatserna genomförs i över 95 procent av de svarande kommunerna.

Insatser som exempelvis särskilt boende (vård- och omsorgsboende), växelvård/korttidsboende, hemtjänst och personliga omvårdnadsinsatser ges av samtliga svarande kommuner (se Tabell 2).

Tabell 2: De tio vanligaste av de kartlagda insatserna inom området äldre

Insats	Kategori	Andel kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som svarat
Särskilt boende, vård- och omsorgsboende	Boende och insatser i boendet	100%	245	245
Växelvård/ korttidsboende	Boende och insatser i boendet	100%	245	245
Hemtjänst	Hemtjänst och hemtjänstinsatser	100%	245	245
Personliga omvårdnadsinsatser	Hemtjänst och hemtjänstinsatser	100%	243	243
Hjälp vid måltid	Hemtjänst och hemtjänstinsatser	99%	241	244
Tillsyn	Hemtjänst och hemtjänstinsatser	99%	240	242
Trygghetslarm	Övriga insatser: hjälpmedel, välfärdsteknik m.m.	100%	238	239
Avlösning i hemmet	Övriga insatser: riktade till anhöriga	99%	238	241
Avlösning genom korttidsboende, respite care, växelvård	Övriga insatser: riktade till anhöriga	98%	236	240
Särskilt boende, vård och omsorgsboende anpassat för personer med demenssjukdom	Boende och insatser i boendet	96%	235	244

De tio minst vanliga av de kartlagda insatserna inom området äldre genomförs i 14 till 23 procent av de svarande kommunerna. Den insats som ges i minst antal av de svarande kommunerna är digitala bibliotek (se Tabell 3).

Tabell 3: De tio minst vanliga av de kartlagda insatserna inom området äldre

Insats	Kategori	Andel kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som svarat
Hemtjänst, demensprofilerade hemtjänstlag/eller hemtjänstteam	Hemtjänst och hemtjänstinsatser	23%	57	243
Generell familjerådgivning	Individ- och/eller gruppinsatser riktade till äldre och anhöriga	23%	55	244
Biståndsbedömt trygghetsboende och /eller servicehus	Boende och insatser i boendet	22%	53	244
Relationsbaserat stödprogram tillsammans med person med demenssjukdom	Individ- och/eller gruppinsatser riktade till anhöriga	21%	52	244
Stresshantering	Individ- och/eller gruppinsatser riktade till anhöriga	21%	50	241
Psykosociala stödprogram i grupp för personer med demenssjukdom	Individ- och/eller gruppinsatser riktade till äldre	20%	49	242
Rösthjälpmedel	Övriga insatser: hjälpmedel, välfärdsteknik m.m.	21%	48	233
Stödprogram	Individ- och/eller gruppinsatser riktade till anhöriga	19%	46	236
Äldre direkt	Övriga insatser riktade till äldre	16%	37	237
Digitala bibliotek	Övriga insatser: hjälpmedel, välfärdsteknik m.m.	14%	32	235

Insatser som ges i fysisk respektive digital form

Omkring 22 procent av alla insatser inom området äldre genomförs både i fysisk och digital form. De vanligaste insatserna som ges i digital form är framför allt digifysiska hjälpmedel som trygghetskamera och trygghetslarm.

Tabell 4: Genomförande av insatser i fysisk respektive digital form – äldre

	Enbart fysisk form	Fysisk och digital form	Enbart digital form
Andel insatser som ges i respektive form	68%	22%	3%
Vanligaste insatsen (exkl. boendeformer)	Hjälp vid måltid	Tillsyn	Trygghetskamera
Näst vanligaste insatsen (exkl. boendeformer)	Personliga omvårdnadsinsatser	Information om anhörigstöd / anhörigperspektiv	Trygghetslarm
Tredje vanligaste insatsen (exkl. boendeformer)	Avlösning i hemmet	Generella stödsamtal utan särskild manual	GPS-larm/mobila trygghetslarm

Andel insatser som ges i fysisk respektive både fysisk och digital form varierar mellan länen (se Tabell 5).

Tabell 5: Fördelning av insatser inom området äldre som ges i fysisk respektive digital form uppdelat på län

Län	Fysisk form	Digital form	Både fysisk och digital form	Vet ej
Blekinge	63%	4%	25%	8%
Dalarna	73%	1%	25%	1%
Gotland	49%	12%	23%	16%
Gävleborg	72%	6%	22%	1%
Halland	66%	3%	22%	10%
Jämtland	64%	3%	19%	14%
Jönköping	63%	1%	21%	15%
Kalmar	65%	2%	20%	13%
Kronoberg	68%	4%	24%	4%
Norrbotten	69%	4%	22%	5%
Skåne	69%	4%	25%	3%
Stockholm	64%	3%	26%	7%
Södermanland	70%	4%	20%	6%
Uppsala	66%	2%	18%	14%
Värmland	72%	3%	24%	12%
Västerbotten	61%	3%	24%	12%
Västernorrland	76%	2%	15%	6%
Västmanland	82%	2%	8%	8%
Västra Götaland	72%	3%	18%	7%
Örebro	55%	5%	21%	19%
Östergötland	65%	4%	23%	8%
Nationellt genomsnitt	68%	3%	22%	7%

Insatser som ges i kommunal respektive enskild regi

Cirka 70 procent av alla insatser inom området äldre genomförs i kommunal regi, 23 procent i både kommunal och enskild regi samt två procent enbart i enskild regi. I Tabell 6 listas de vanligaste insatserna som ges i respektive utförandeform.

Tabell 6: Genomförande av insatser i kommunal respektive enskild regi - äldre

	Enbart kommunal regi	Kommunal och enskild regi	Enbart enskild regi
Andel insatser som ges i respektive form	71%	23%	2%
Vanligaste insatsen	Information om anhörigstöd / anhörigperspektiv	Hemtjänst	Transportservice
Näst vanligaste insatsen	Växelvård/ korttidsboende	Personliga omvårdnadsinsatser	Matdistribution
Tredje vanligaste insatsen	Generella anhöriggrupper utan särskild manual	Tillsyn	Dagverksamhet anpassad för yngre personer med demenssjukdom

Andelen insatser som ges i kommunal respektive enskild regi varierar både med län och typ av kommun. Generellt ges insatser i enskild regi i högre grad i storstäder och storstadsnära kommuner jämfört med mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner.

Tabell 7: Fördelning av insatser inom området äldre som ges i kommunal respektive enskild regi uppdelat på län

Län	Kommunal regi	Enskild regi	Både kommunal och enskild regi	Vet ej
Blekinge	71%	1%	21%	7%
Dalarna	80%	1%	17%	1%
Gotland	37%	5%	56%	2%
Gävleborg	81%	0%	19%	1%
Halland	57%	2%	32%	10%
Jämtland	79%	1%	12%	9%
Jönköping	67%	0%	21%	11%
Kalmar	81%	1%	16%	2%
Kronoberg	78%	0%	15%	7%
Norrbotten	92%	0%	6%	1%
Skåne	81%	1%	17%	1%
Stockholm	39%	8%	49%	4%
Södermanland	72%	1%	26%	1%
Uppsala	55%	1%	36%	7%
Värmland	74%	1%	24%	2%
Västerbotten	78%	2%	13%	6%
Västernorrland	81%	0%	18%	1%
Västmanland	92%	0%	2%	7%
Västra Götaland	80%	0%	15%	5%
Örebro	76%	1%	12%	11%
Östergötland	71%	1%	27%	1%
Nationellt genomsnitt	71%	2%	23%	4%

Insatser som ges med respektive utan biståndsbeslut

Ungefär hälften (47 procent) av alla insatser inom området äldre ges enbart utan biståndsbeslut, 43 procent ges enbart med biståndsbeslut och sju procent ges både med och utan. Den insats som i flest kommuner enbart ges med biståndsbeslut är särskilt boende i form av vård- och omsorgsboende. I Tabell 8 återfinns de vanligaste insatserna som ges med respektive utan biståndsbeslut.

Tabell 8: Genomförande av insatser med respektive utan biståndsbeslut - äldre

	Enbart med biståndsbeslut	Både med och utan biståndsbeslut	Enbart utan biståndsbeslut
Andel insatser som ges i respektive form	43%	7%	47%
Vanligaste insatsen	Särskilt boende, vård- och omsorgsboende	Fysisk träning	Information om anhörigstöd/-anhörigperspektiv
Näst vanligaste insatsen	Personliga omvårdnadsinsatser	GPS-larm / mobila trygghetslarm	Träffpunkter, mötesplatser, café och liknande
Tredje vanligaste insatsen	Växelvård/ korttidsboende	Annan trygghetsskapande insats	Generella anhöriggrupper utan särskild manual

Vid analys av hur många individer som tar del av insatserna framkommer att det inom området äldre är vanligare att ett okänt antal individer tar del av en insats som ges utan biståndsbeslut. Insatser inom området äldre som genomförs enbart utan biståndsbeslut ges i 46 procent av fallen till ett okänt antal individer, att jämföra med 21 procent för insatser som enbart genomförs med biståndsbeslut.

Det finns vissa variationer mellan länen i hur hög grad insatser ges med respektive utan biståndsbeslut, andelen som ges enbart utan biståndsbeslut varierar mellan 26 och 60 procent. Uppdelat på storstad och landsbygd finns dock inga större skillnader i huruvida insatser ges med respektive utan biståndsbeslut.

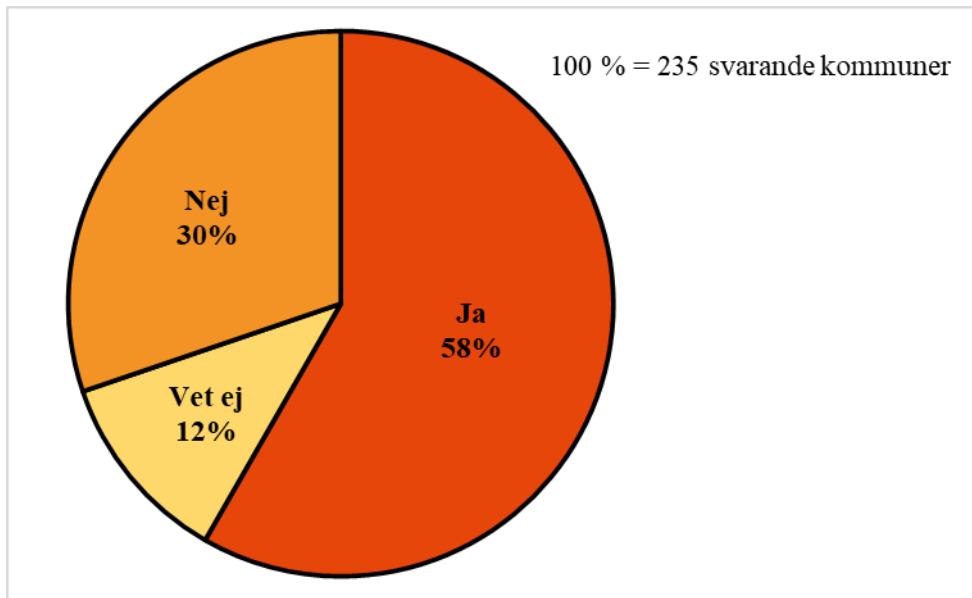
Tabell 9: Fördelning av insatser inom området äldre som ges med respektive utan biståndsbeslut uppdelat på län

Län	Med biståndsbeslut	Utan biståndsbeslut	Både med och utan biståndsbeslut	Vet ej
Blekinge	38%	52%	9%	1%
Dalarna	42%	49%	8%	1%
Gotland	40%	58%	2%	0%
Gävleborg	43%	51%	5%	1%
Halland	37%	60%	3%	0%
Jämtland	46%	38%	7%	8%
Jönköping	44%	47%	4%	5%
Kalmar	41%	43%	12%	3%
Kronoberg	46%	38%	12%	4%
Norrbottn	44%	44%	9%	3%
Skåne	45%	48%	6%	1%
Stockholm	43%	50%	4%	3%
Södermanland	42%	50%	7%	1%
Uppsala	46%	39%	8%	6%
Värmland	42%	48%	8%	1%
Västerbotten	50%	26%	17%	1%
Västernorrland	38%	55%	6%	1%
Västmanland	39%	52%	5%	3%
Västra Götaland	47%	44%	6%	3%
Örebro	44%	34%	4%	18%
Östergötland	41%	54%	4%	0%
Nationellt genomsnitt	43%	47%	7%	3%

Önskemål om att ge insatser utan biståndsbeslut i framtiden

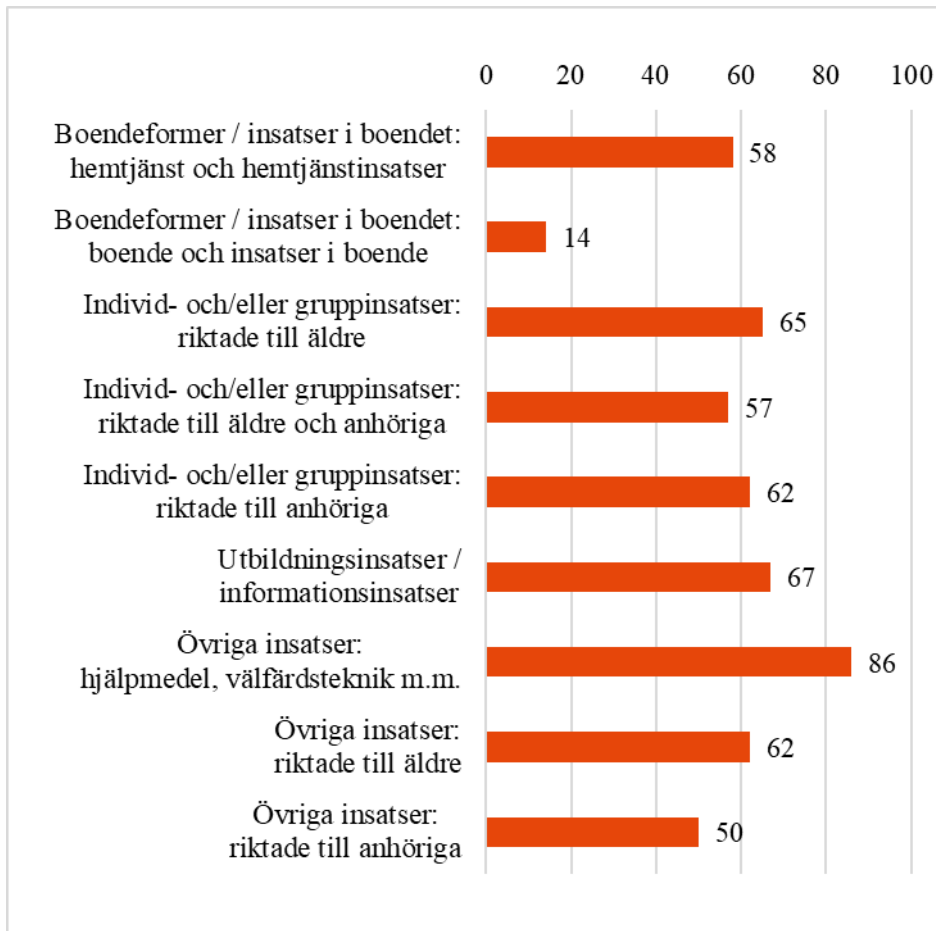
Inom området äldre har 58 procent (av 235 svarande kommuner) svarat ja på frågan ”Om det sker en lagändring som möjliggör att kommunen erbjuder insatser utan biståndsbeslut, skulle ni vilja ge någon eller några insatser utan biståndsbeslut?”.

Figur 4: Andel kommuner som vill ge insatser inom området äldre utan biståndsbeslut, givet att en lagändring möjliggör detta

Inom de kartlagda kategorierna är det vanligast att kommunerna önskar ge insatser som rör hjälpmedel, välfärdsteknik med mera utan biståndsbeslut, även utbildningsinsatser/informationsinsatser är ett vanligt förekommande svar.

Figur 5: Antal kommuner som skulle vilja ge insatser utan biståndsbeslut i respektive insatskategori – äldre

I fritextsvaren i enkäten återfinns följande exempel på insatser inom området äldre som kommunerna önskar ge utan biståndsbeslut:

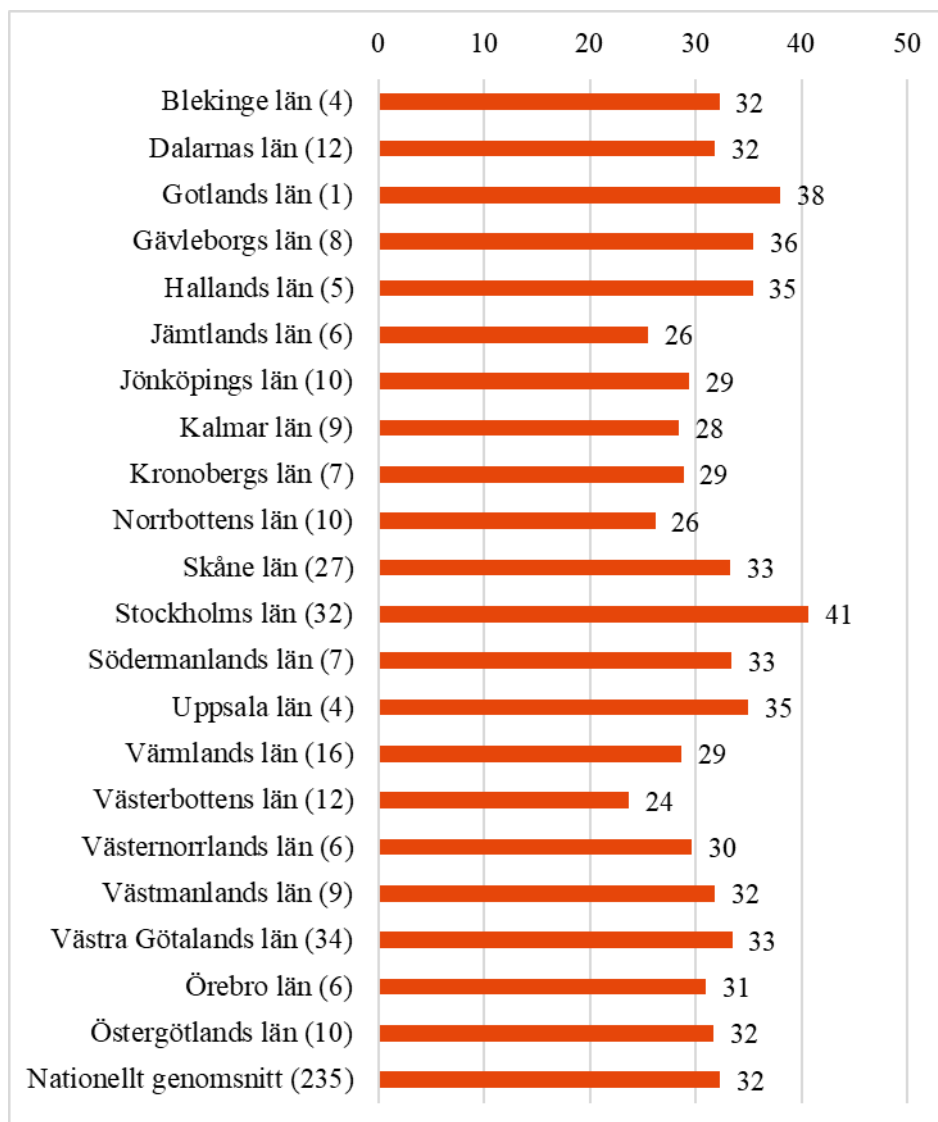
- Trygghetslarm
- Inköp, tvätt och städning
- Avlösning
- Trygghetsboende
- Digitalt stöd
- Dagverksamhet
- Stöd och utbildning för anhöriga
- Hjälp med personlig
- Ledsagning

Socialtjänstens insatser inom verksamhetsområdet barn och unga

Insatsutbud

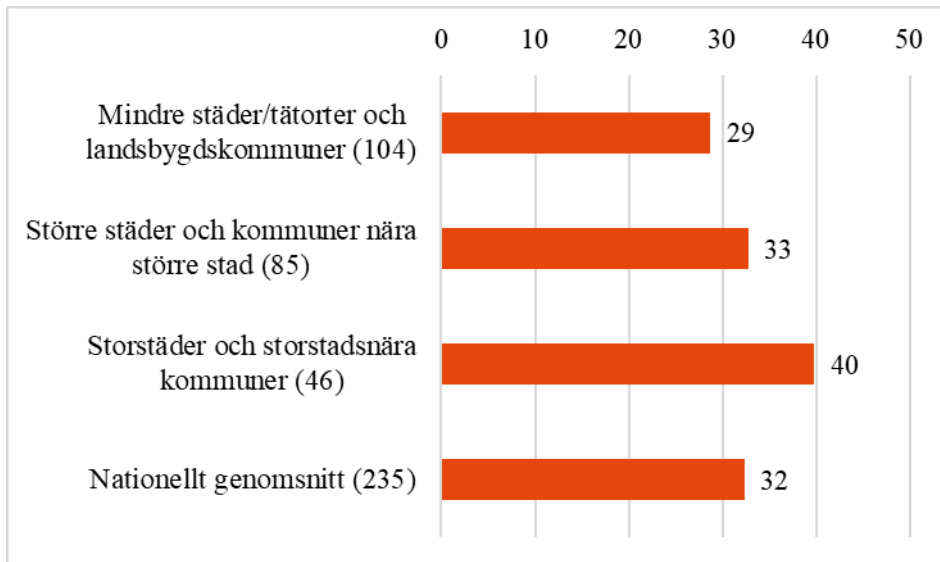
I genomsnitt erbjuder en kommun 32, eller cirka en fjärdedel, av de 119 kartlagda insatserna inom området barn och unga. Av de svarande kommunerna uppger 40 procent att de ger insatser utöver de kartlagda insatser som ingick i enkäten. Nedbrutet på län syns att antalet insatser som erbjuds per kommun i de olika länen varierar mellan 24 och 41 insatser.

Figur 6: Genomsnittligt antal insatser inom området barn och unga som ges i respektive kommun uppdelat på län (Antal svarande kommuner i parentes för respektive län)

Det erbjuds i genomsnitt elva färre insatser per kommun i mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner jämfört med i storstäder och storstadsnära kommuner.

Figur 7: Genomsnittligt antal insatser inom området barn och unga som ges i respektive kommun uppdelat på huvudgrupper (Antal svarande kommuner i parentes för respektive huvudgrupp)

Vid analys av vanligast förekommande insatser i kommunernas utbud till barn och unga framkommer att de tio vanligaste av de kartlagda insatserna inom området barn och unga genomförs i över 90 procent av de svarande kommunerna. Detta gäller exempelvis familjehem, HVB och kontaktperson (se Tabell 10).

Tabell 10: De tio vanligaste av de kartlagda insatserna inom området barn och unga

Insats	Kategori	Andel kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som svarat
Familjehem	Placeringsinsatser	100%	233	234
Familjehem, konsulentstödda	Placeringsinsatser	98%	230	234
Hem för vård eller boende (HVB)	Placeringsinsatser	98%	229	233
Kontaktperson	Övriga insatser	99%	229	232
Kontaktfamilj	Övriga insatser	99%	229	232
Jourhem	Placeringsinsatser	96%	224	234
SiS ungdomshem	Placeringsinsatser	94%	218	233
Familjebehandling utan särskild manual	Individ- och/eller gruppinsatser	94%	216	231
Föräldrastöd utan särskild manual (till en eller båda föräldrar)	Individ- och/eller gruppinsatser	94%	216	229
Stödboende	Placeringsinsatser	93%	216	233

Av de kartlagda insatserna inom området barn och unga återfinns 12 insatser som inte genomförs i någon kommun. De insatser som inte genomförs i någon kommun, eller enbart genomförs i få kommuner, är framför allt manualbaserade insatser och ofta riktade mot barn och unga eller vårdnadshavare/familjehem under placering. I Tabell 11 listas de insatser som genomförs i minst antal kommuner, exkluderat de insatser som inte genomförs i någon av de svarande kommunerna.

Tabell 11: De tio minst vanliga av de kartlagda insatserna inom området barn och unga

Insats	Kategori	Andel kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som svarat
Parent Management Training Oregon (PMTO)	Individ- och/eller gruppinsatser	1%	2	228
Iowa Strengthening Families. Program för föräldrar med barn i de tidiga tonåren	Individ- och/eller gruppinsatser	1%	2	228
Focus on families	Insatser under placering till barn	1%	2	229
Promise	Övriga insatser	0%	1	228
Safer Caring	Insatser under placering till barn	0%	1	230
Triple P (Positive Parenting Program)	Individ- och/eller gruppinsatser	0%	1	229
Strengthening families program (SFP)	Individ- och/eller gruppinsatser	0%	1	225
Promoting First Relationship (PFR)	Individ- och/eller gruppinsatser	0%	1	228
Preparing for the Drug-Free Years (PDFY)	Individ- och/eller gruppinsatser	0%	1	228
Parent Child Interaction Therapy (PCIT)	Individ- och/eller gruppinsatser	0%	1	229

Insatser som ges i fysisk respektive digital form

Omkring två tredjedelar (59 procent) av alla insatser inom området barn och unga genomförs endast i fysisk form medan en tredjedel ges i både digital och fysisk form. För barn och unga uppger kommunerna att 0,2 procent av insatserna endast ges i digital form. I Tabell 12 listas de vanligaste insatserna som ges i fysisk respektive digital form.

Tabell 12: Genomförande av insatser i fysisk respektive digital form – barn och unga

	Enbart fysisk form	Fysisk och digital form	Enbart digital form
Andel insatser som ges i respektive form	59%	33%	0,2%
Vanligaste insatsen (exkl. boendeformer)	Kontaktfamilj	Föräldrastöd	Familjestöd
Näst vanligaste insatsen (exkl. boendeformer)	Umgängeskontaktperson	Råd och stöd	Föräldrastöd
Tredje vanligaste insatsen (exkl. boendeformer)	Trappanmodellen	Familjestöd	Råd och stöd

Andel insatser som ges i fysisk respektive både fysisk och digital form varierar mellan länen (se Tabell 13).

Tabell 13: Fördelning av insatser inom området barn och unga som ges i fysisk respektive digital form uppdelat på län

Län	Fysisk form	Digital form	Både fysisk och digital form	Vet ej
Blekinge	50%	0%	42%	8%
Dalarna	56%	1%	33%	10%
Gotland	47%	3%	42%	8%
Gävleborg	54%	0%	38%	8%
Halland	62%	0%	32%	5%
Jämtland	68%	0%	30%	2%
Jönköping	62%	0%	30%	8%
Kalmar	61%	0%	35%	4%
Kronoberg	41%	0%	48%	12%

Län	Fysisk form	Digital form	Både fysisk och digital form	Vet ej
Norrbottn	57%	0%	39%	3%
Skåne	65%	0%	27%	7%
Stockholm	55%	0%	34%	11%
Södermanland	62%	0%	32%	7%
Uppsala	49%	1%	43%	7%
Värmland	61%	0%	32%	7%
Västerbotten	51%	0%	45%	5%
Västernorrland	65%	0%	34%	1%
Västmanland	58%	0%	36%	6%
Västra Götaland	66%	0%	30%	4%
Örebro	68%	0%	26%	5%
Östergötland	55%	0%	32%	13%
Nationellt genomsnitt	59%	0%	33%	7%

Vid analys av hur många individer som tar del av insatserna framkommer att det inom området barn och unga är vanligare att ett större antal individer tar del av en insats när den ges i digital form, eller både fysisk och digital form, jämfört med enbart fysisk. Exempelvis ges åtta procent av insatserna som enbart genomförs i digital form till över 500 individer, och 10 procent av insatser som ges i såväl digital som fysisk form, att jämföra med två procent av insatser som enbart genomförs i fysisk form.

Insatser som ges i kommunal respektive enskild regi

Cirka 70 procent av alla insatser inom området barn och unga genomförs i kommunal regi, 18 procent i både kommunal och enskild regi och elva procent i enbart enskild regi. I Tabell 14 listas de vanligaste insatserna i respektive utförarform.

Tabell 14: Genomförande av insatser i kommunal respektive enskild regi - barn och unga

	Enbart kommunal regi	Kommunal och enskild regi	Enbart enskild regi
Andel som ges i respektive form	70 %	18 %	11 %
Vanligaste insatsen	Råd- och stöd från socialsekreteraren	Jourhem	Familjehem, konsulentstödda
Näst vanligaste insatsen	Råd- och stöd från socialsekreteraren riktat till barnet/ den unga	Stödboende	SiS ungdomshem
Tredje vanligaste insatsen	Kontaktfamilj	Hem för vård eller boende (HVB)	Hem för vård eller boende (HVB)

Andelen insatser som ges i kommunal respektive enskild regi varierar både med län och typ av kommun. Mellan länen varierar andelen insatser som genomförs enbart i enskild regi från fem till 16 procent. Generellt ges insatser i enskild regi i högre grad i storstäder och storstadsnära kommuner (23 procent) jämfört med mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner (15 procent).

Tabell 15: Fördelning av insatser inom området barn och unga som ges i kommunal respektive enskild regi uppdelat på län

Län	Kommunal regi	Enskild regi	Både kommunal och enskild regi	Vet ej
Blekinge	78%	9%	10%	2%
Dalarna	59%	9%	25%	6%
Gotland	74%	16%	8%	3%
Gävleborg	71%	13%	16%	0%
Halland	77%	8%	14%	1%
Jämtland	76%	4%	17%	3%
Jönköping	72%	14%	11%	2%
Kalmar	78%	8%	13%	0%
Kronoberg	58%	5%	30%	7%
Norrbottn	71%	12%	15%	2%
Skåne	69%	11%	17%	3%
Stockholm	60%	15%	23%	2%
Södermanland	71%	8%	18%	3%
Uppsala	61%	13%	17%	9%
Värmland	73%	9%	17%	1%
Västerbotten	69%	12%	18%	1%
Västernorrland	82%	9%	7%	1%
Västmanland	76%	11%	10%	2%
Västra Götaland	70%	10%	18%	2%
Örebro	67%	11%	21%	1%
Östergötland	61%	14%	24%	1%
Nationellt genomsnitt	68%	11%	18%	2%

Insatser som ges med respektive utan biståndsbeslut

Majoriteten (58 procent) av alla insatser inom området barn och unga ges enbart med biståndsbeslut. Ungefär en femtedel av insatserna ges enbart utan (18 procent), respektive både med och utan (21 procent) biståndsbeslut. Se Tabell 16 för de vanligaste insatserna som ges med respektive utan biståndsbeslut.

Tabell 16: Genomförande av insatser med respektive utan biståndsbeslut - barn och unga

	Enbart med biståndsbeslut	Både med och utan biståndsbeslut	Enbart utan biståndsbeslut
Andel insatser som ges i respektive form	58%	21%	18%
Vanligaste insatsen	Familjehem	Föräldrastöd utan särskild manual (till en eller båda föräldrar)	Ett hem att växa i
Näst vanligaste insatsen	Kontaktperson	Motiverande samtal (MI)	Samarbetssamtal
Tredje vanligaste insatsen	Kontaktfamilj	Familjestöd utan särskild manual (till föräldrar och/eller andra närstående)	Medling vid brott

Fördelningen av antalet individer som tar del av insatser varierar beroende på om insatsen genomförs med eller utan biståndsbeslut. För insatser som genomförs både med och utan biståndsbeslut ges nio procent av insatserna till över 500 individer, att jämföra med två procent för insatser som enbart genomförs med biståndsbeslut.

Det finns vissa skillnader mellan länen avseende hur många insatser som genomförs med respektive utan biståndsbeslut. Andelen insatser som ges enbart utan biståndsbeslut inom området varierar mellan nio och 32 procent. Mellan storstäder och landsbygd finns inga väsentliga skillnader i huruvida insatser ges med eller utan biståndsbeslut.

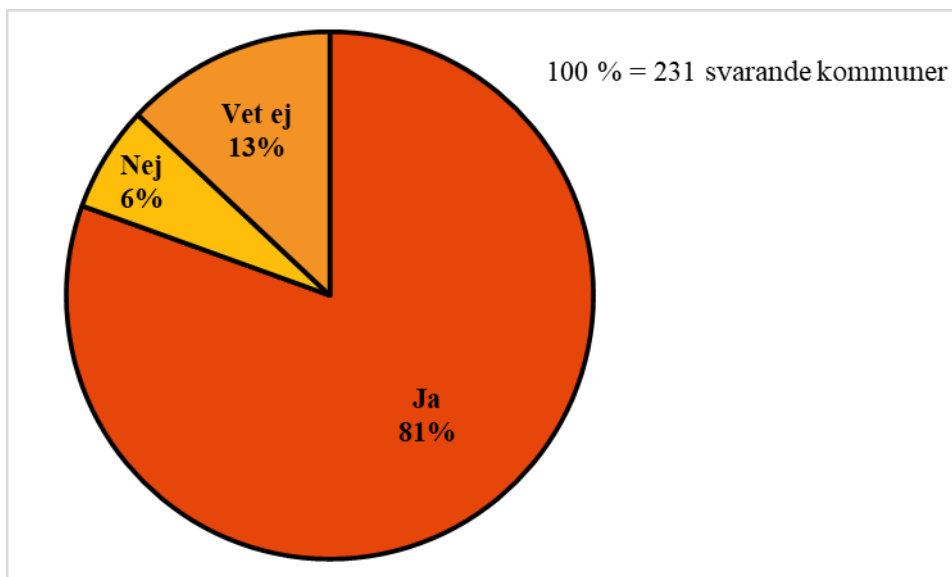
Tabell 17: Fördelning av insatser inom området barn och unga som ges med respektive utan biståndsbeslut uppdelat på län

Län	Med biståndsbeslut	Utan biståndsbeslut	Både med och utan biståndsbeslut	Vet ej
Blekinge	66%	22%	11%	2%
Dalarna	62%	13%	19%	6%
Gotland	61%	32%	8%	0%
Gävleborg	63%	11%	26%	0%
Halland	57%	16%	25%	1%
Jämtland	59%	18%	22%	1%
Jönköping	62%	18%	19%	2%
Kalmar	50%	14%	35%	1%
Kronoberg	55%	9%	28%	8%
Norrbottn	57%	18%	23%	2%
Skåne	56%	21%	21%	3%
Stockholm	57%	25%	15%	2%
Södermanland	55%	15%	29%	1%
Uppsala	53%	9%	30%	9%
Värmland	64%	12%	23%	1%
Västerbotten	64%	17%	17%	2%
Västernorrland	58%	26%	15%	1%
Västmanland	60%	17%	20%	3%
Västra Götaland	58%	19%	21%	2%
Örebro	61%	20%	19%	0%
Östergötland	51%	14%	32%	3%
Nationellt genomsnitt	58%	18%	21%	2%

Önskemål om att ge insatser utan biståndsbeslut i framtiden

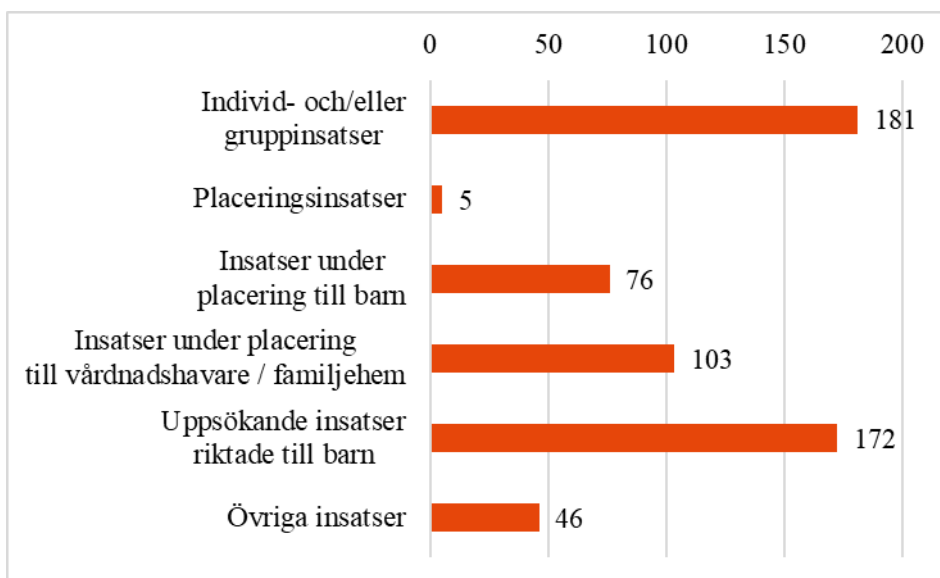
Inom området barn och unga har 81 procent (av 231 svarande kommuner) svarat ja på frågan ”Om det sker en lagändring som möjliggör att kommunen erbjuder insatser utan biståndsbeslut, skulle ni vilja ge någon eller några insatser utan biståndsbeslut?”.

Figur 8: Andel kommuner som vill ge insatser inom området barn och unga utan biståndsbeslut, givet att en lagändring möjliggör detta

Inom de kartlagda kategorierna vill majoriteten av de svarande kommunerna ge individ- och eller gruppinsatser, samt uppsökande insatser riktade till barn utan biståndsbeslut.

Figur 9: Antal kommuner som skulle vilja ge insatser utan biståndsbeslut i respektive insatskategori – barn och unga

I fritextsvaren i enkäten återfinns följande exempel på insatser inom området barn och unga som kommunerna önskar ge utan biståndsbeslut:

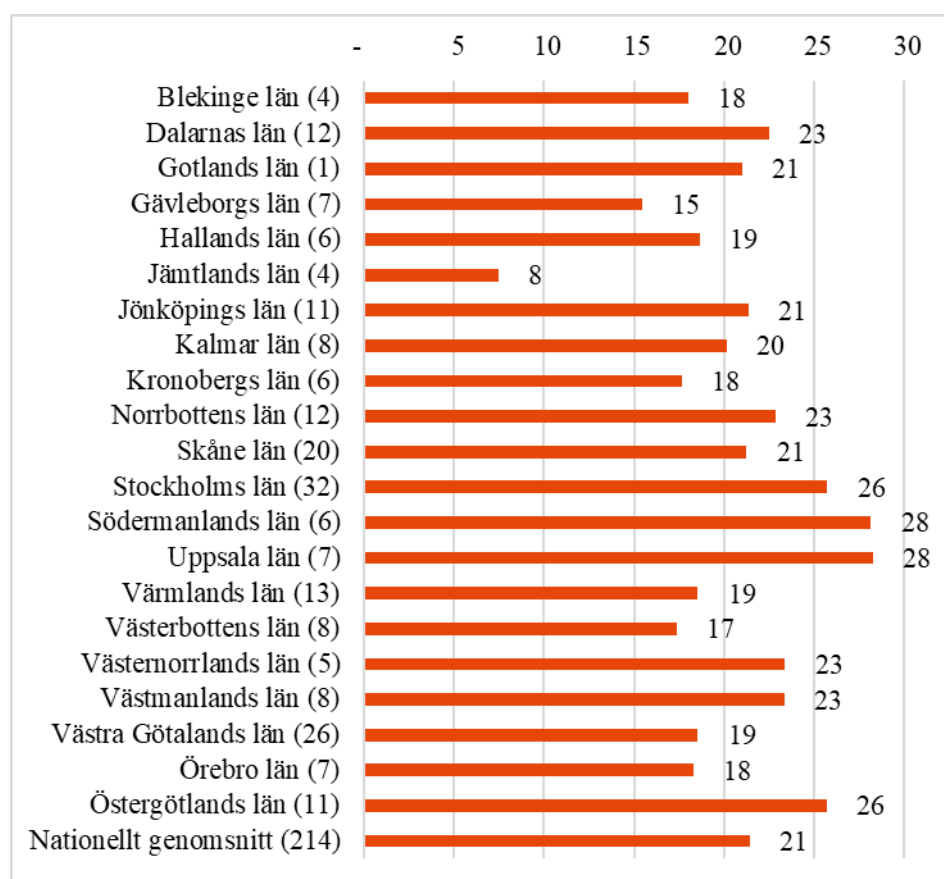
- Kontaktperson
- Kontaktfamilj
- Föräldrastöd
- Familjebehandling
- Samtalsstöd
- Stöd vid placering
- Trappansamtal
- Krisstöd
- Gruppverksamhet för ungdomar

Socialtjänstens insatser inom verksamhetsområdet funktionshinder

Insatsutbud

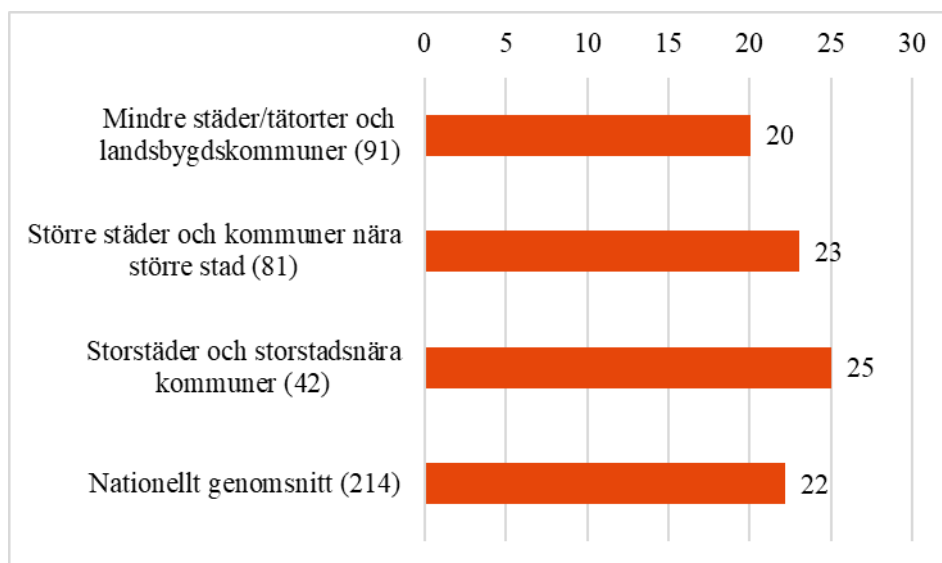
I genomsnitt erbjuder en kommun 21 av de 57 kartlagda insatserna inom området funktionshinder, vilket motsvarar knappt 40 procent. Av de svarande kommunerna uppger 15 procent att de ger minst en annan insats utöver de kartlagda insatser som ingick i enkäten. Den kommun som erbjuder flest av de kartlagda insatserna inom området genomför 46 olika insatser. Nedbrutet på län varierar det genomsnittliga antalet insatser som erbjuds från åtta till 28.

Figur 10: Genomsnittligt antal insatser inom området funktionshinder som ges i respektive kommun uppdelat på län (Antal svarande kommuner i parentes för respektive län)

Vad gäller kommuntyper så erbjuder mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner erbjuder i genomsnitt fem färre insatser jämfört med storstäder och storstadsnära kommuner.

Figur 11: Genomsnittligt antal insatser inom området funktionshinder som ges i respektive kommun uppdelat på huvudgrupp (antal svarande kommuner i parentes för respektive huvudgrupp)

När det kommer till analys av insatsutbudet kan noteras att de tio vanligaste insatserna inom området funktionshinder genomförs i 68 till 88 procent av de svarande kommunerna. Boendestöd är den vanligaste insatsen inom området och erbjuds i 184 av kommunerna (se Tabell 18).

Tabell 18: De tio vanligaste av de kartlagda insatserna inom området funktionshinder

Insats	Kategori	Andel kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som svarat
Boendestöd	Boendeinsats	88%	184	208
Trygghetslarm	Övriga insatser riktade till personer med funktionsnedsättning	86%	175	203
Ledsagning	Boendeinsats	84%	174	207
Korttidsplats, korttidsvistelse	Boendeform	77%	162	210
Kontaktperson	Övriga insatser riktade till personer med funktionsnedsättning	79%	159	201
Hemtjänst i ordinärt boende	Boendeinsats	74%	154	207

Insats	Kategori	Andel kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som svarat
Sysselsättning	Övriga insatser, sysselsättningsinsatser till personer med funktionsnedsättning	72%	146	202
Särskilt boende, gruppboende, vuxna	Boendeform	66%	139	211
Dagverksamhet enligt SoL	Övriga insatser, riktade till personer med funktionsnedsättning	67%	137	203
Personligt ombud	Övriga insatser, riktade till personer med funktionsnedsättning	68%	137	201

De tio minst vanliga av de kartlagda insatserna inom området funktionshinder genomförs i två till 16 procent av de svarande kommunerna. Community Reinforcement Approach (CRA) och Integrerad psykologisk terapi – kognitiv träning (IPT-K) ges enbart i fyra respektive tre kommuner (se Tabell 19).

Tabell 19: De tio minst vanliga av de kartlagda insatserna inom området funktionshinder

Insats	Kategori	Andel kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som svarat
Kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning (KBF)	Boendeinsats	16%	32	203
Biståndsbedömt trygghetsboende och/eller servicehus	Boendeform	16%	32	204
Hemvårdsbidrag	Övriga insatser riktade till anhöriga	15%	29	200

Insats	Kategori	Andel kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som svarat
Generella gruppsamtal utan särskild manual	Individ- och/eller gruppinsatser riktade till personer med funktionsnedsättning	14%	27	199
Hästunderstödd terapi, ridterapi (HUT)	Övriga insatser riktade till personer med funktionsnedsättning	4%	7	199
Individuellt peer support	Individ- och/eller gruppinsatser riktade till personer med funktionsnedsättning	3%	6	197
Gruppverksamhet med peer support	Individ- och/eller gruppinsatser riktade till personer med funktionsnedsättning	3%	6	198
Assistanshund	Övriga insatser riktade till personer med funktionsnedsättning	3%	5	199
Community Reinforcement Approach (CRA)	Individ- och/eller gruppinsatser riktade till personer med funktionsnedsättning	2%	4	198
Integrerad psykologisk terapi – kognitiv träning (IPT-K)	Individ- och/eller gruppinsatser riktade till personer med funktionsnedsättning	2%	3	197

Insatser som ges i fysisk respektive digital form

Omkring två tredjedelar (66 procent) av insatserna inom området funktionshinder ges enbart i fysisk form medan ungefär en fjärdedel (24 procent) ges både i fysisk och digital form. Den insats som i flest kommuner ges såväl fysiskt som digitalt är rådgivning och stöd utan särskilt manual (se Tabell 20).

Tabell 20: Genomförande av insatser i fysisk respektive digital form - funktionshinder

	Enbart fysisk form	Fysisk och digital form	Enbart digital form
Andel insatser som ges i respektive form	66 %	24 %	2 %
Vanligaste insatsen (exkl. boendeformer)	Ledsagning	Rådgivning och stöd utan särskild manual	Trygghetslarm
Näst vanligaste insatsen (exkl. boendeformer)	Avlösning i hemmet	Boendestöd	GPS-larm/mobila trygghetslarm
Tredje vanligaste insatsen (exkl. boendeformer)	Hemtjänst i ordinärt boende	Personligt ombud	KBF - Kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning

Andel insatser som ges i fysisk respektive både fysisk och digital form varierar mellan länen (se Tabell 21).

Tabell 21: Fördelning av insatser inom området funktionshinder som ges i fysisk respektive digital form uppdelat på län

Län	Fysisk form	Digital form	Både fysisk och digital form	Vet ej
Blekinge	65%	0%	19%	16%
Dalarna	64%	1%	26%	9%
Gotland	76%	0%	24%	0%
Gävleborg	77%	1%	12%	10%
Halland	48%	2%	36%	15%
Jämtland	57%	7%	33%	3%
Jönköping	63%	0%	23%	14%
Kalmar	51%	1%	32%	16%
Kronoberg	75%	2%	19%	4%
Norrboten	68%	1%	22%	9%
Skåne	64%	1%	27%	8%
Stockholm	66%	3%	25%	6%
Södermanland	77%	2%	21%	1%
Uppsala	57%	1%	22%	19%
Värmland	70%	1%	21%	8%

Län	Fysisk form	Digital form	Både fysisk och digital form	Vet ej
Västerbotten	78%	2%	14%	6%
Västernorrland	45%	3%	33%	19%
Västmanland	70%	1%	27%	2%
Västra Götaland	71%	1%	20%	8%
Örebro	73%	4%	22%	1%
Östergötland	70%	3%	24%	3%
Nationellt genomsnitt	66%	2%	24%	8%

Insatser som ges i kommunal respektive enskild regi

Inom området funktionshinder genomförs 70 procent av alla insatser i kommunal regi, en femtedel (20 procent) i både kommunal och enskild regi, samt sex procent enbart i enskild regi. Den insats som är vanligast att ge i enskild regi är hem för vård eller boende (HVB).

I Tabell 22 listas de vanligaste insatserna i respektive utförarform.

Tabell 22: Genomförande av insatser i kommunal respektive enskild regi - funktionshinder

	Enbart kommunal regi	Kommunal och enskild regi	Enbart enskild regi
Andel insatser som ges i respektive form	70 %	20 %	6 %
Vanligaste insatsen	Boendestöd	Särskilt boende, gruppboende, vuxna	Hem för vård eller boende (HVB)
Näst vanligaste insatsen	Trygghetslarm	Hemtjänst i ordinärt boende	Särskilt boende, gruppboende barn
Tredje vanligaste insatsen	Kontaktperson	Korttidsplats, korttidsvistelse	Korttidsplats, korttidsvistelse

Nedbruket på län framkommer att graden av insatser som genomförs i enbart kommunal regi varierar markant, mellan 38 och 93 procent. Generellt är andelen insatser som genomförs i enskild regi högre i storstäder och storstadsnära kommuner jämfört med i mindre städer och landsbygdskommuner.

Tabell 23: Fördelning av insatser inom området funktionshinder som ges i kommunal respektive enskild regi uppdelat på län

Län	Kommunal regi	Enskild regi	Både kommunal och enskild regi	Vet ej
Blekinge	82%	3%	10%	3%
Dalarna	81%	5%	12%	3%
Gotland	81%	5%	10%	5%
Gävleborg	86%	1%	10%	3%
Halland	77%	2%	17%	6%
Jämtland	90%	0%	10%	0%
Jönköping	69%	4%	19%	8%
Kalmar	79%	3%	6%	12%
Kronoberg	92%	2%	7%	0%
Norrbotten	86%	3%	6%	5%
Skåne	71%	5%	18%	6%
Stockholm	38%	16%	42%	3%
Södermanland	70%	5%	24%	1%
Uppsala	63%	4%	28%	4%
Värmland	86%	2%	7%	6%
Västerbotten	93%	1%	4%	1%
Västernorrland	64%	6%	8%	18%
Västmanland	82%	4%	13%	0%
Västra Götaland	77%	2%	15%	5%
Örebro	77%	3%	10%	1%
Östergötland	70%	5%	21%	5%
Nationellt genomsnitt	70%	6%	19%	4%

Insatser som ges med respektive utan biståndsbeslut

Av alla insatser inom området funktionshinder ges 66 % enbart med biståndsbeslut. Ungefär en fjärdedel (24 procent) av insatserna ges enbart utan biståndsbeslut och fem procent ges både med och utan biståndsbeslut. Den insats som ges utan biståndsbeslut i flest kommuner är personligt ombud (se Tabell 24).

Tabell 24: Genomförande av insatser med respektive utan biståndsbeslut - funktionshinder

	Enbart med biståndsbeslut	Både med och utan biståndsbeslut	Enbart utan biståndsbeslut
Andel insatser som ges i resp. form	66%	5%	24%
Vanligaste insatsen	Boendestöd	Rådgivning och stöd utan särskild manual	Personligt ombud
Näst vanligaste insatsen	Ledsagning	Motiverande samtal (MI)	Rådgivning och stöd utan särskild manual
Tredje vanligaste insatsen	Kontaktperson	Generella enskilda stödsamtal utan särskild manual	Generella stödsamtal utan särskild manual

Vid analys av antalet individer som tar del av insatser framgår att insatser som ges utan biståndsbeslut i större utsträckning ges till ett okänt antal individer. Av alla insatser som genomförs utan biståndsbeslut inom området ges 43 procent av insatserna till ett okänt antal individer, att jämföra med 21 procent för insatser som enbart genomförs med biståndsbeslut.

Det finns variationer mellan länen i hur hög grad insatser ges med respektive utan biståndsbeslut. Andelen insatser som ges enbart utan biståndsbeslut varierar mellan 13 och 39 procent. Nedbrutet på storstad och landsbygd finns dock inga större skillnader i huruvida insatser ges med eller utan biståndsbeslut.

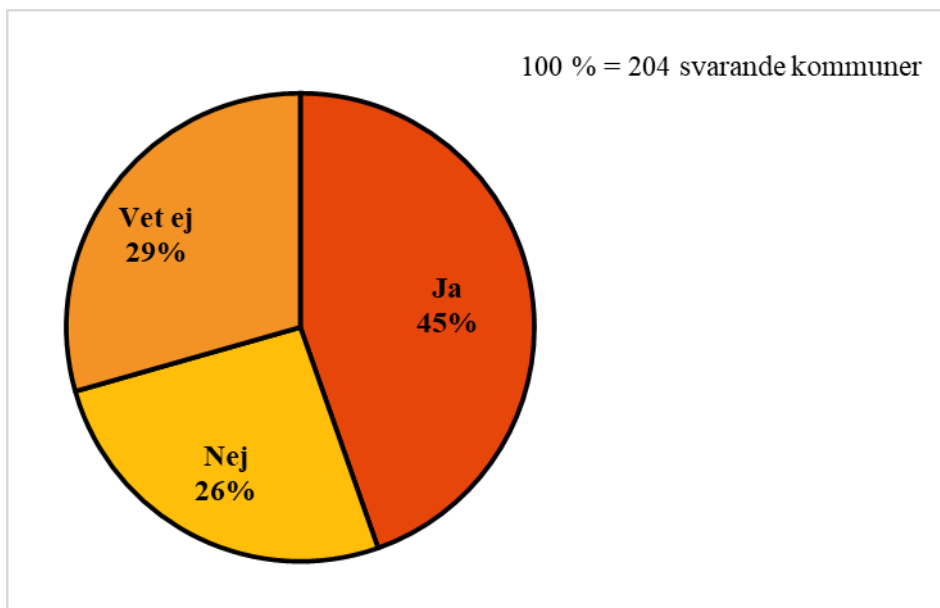
Tabell 25: Fördelning av insatser inom området funktionshinder som ges med respektive utan biståndsbeslut uppdelat på län

Län	Med biståndsbeslut	Utan biståndsbeslut	Både med och utan biståndsbeslut	Vet ej
Blekinge	63%	37%	0%	0%
Dalarna	65%	27%	3%	4%
Gotland	95%	5%	0%	0%
Gävleborg	69%	27%	0%	2%
Halland	61%	29%	3%	7%
Jämtland	67%	30%	3%	0%
Jönköping	63%	20%	11%	7%
Kalmar	63%	19%	5%	13%
Kronoberg	64%	32%	3%	1%
Norrbottn	72%	19%	4%	5%
Skåne	65%	24%	7%	5%
Stockholm	74%	20%	3%	3%
Södermanland	71%	21%	7%	1%
Uppsala	56%	36%	7%	2%
Värmland	64%	22%	9%	5%
Västerbotten	65%	23%	6%	6%
Västernorrland	57%	13%	7%	22%
Västmanland	53%	39%	7%	1%
Västra Götaland	67%	22%	5%	6%
Örebro	60%	33%	6%	1%
Östergötland	63%	24%	7%	5%
Nationellt genomsnitt	66%	24%	5%	5%

Önskemål om att ge insatser utan biståndsbeslut i framtiden

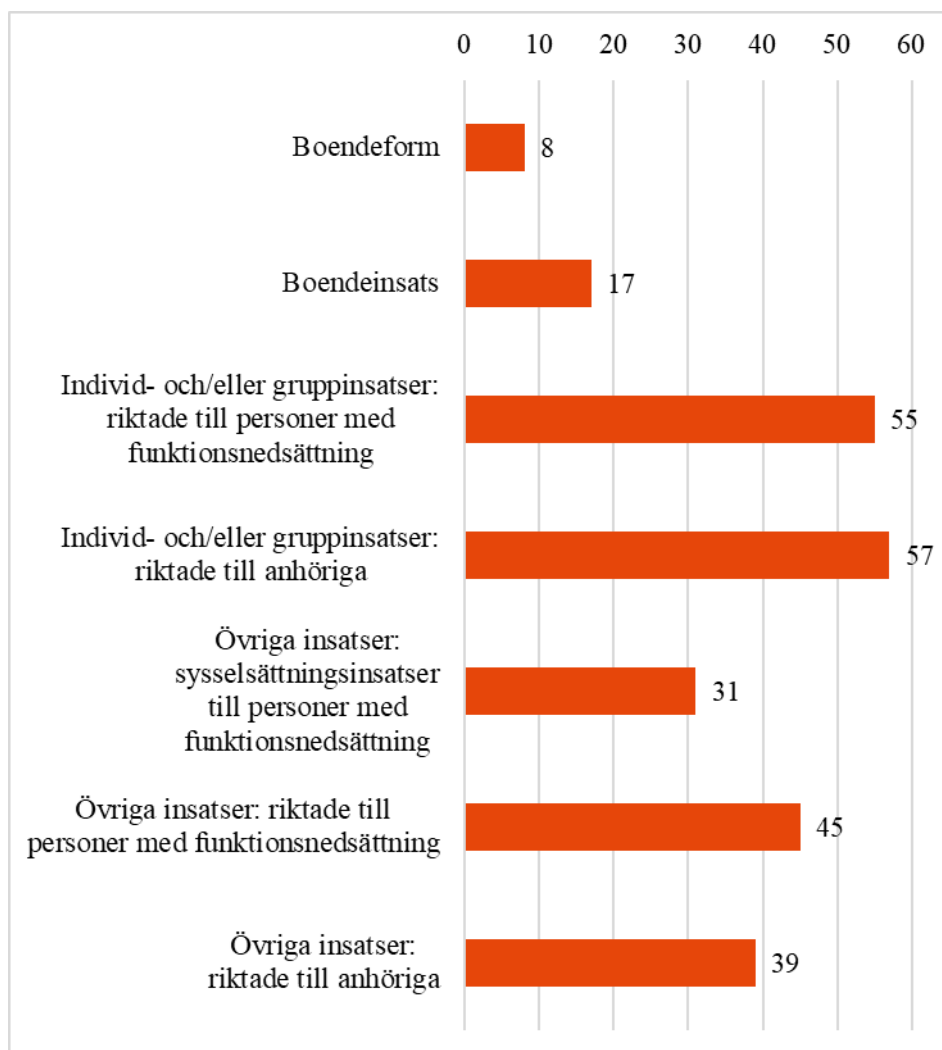
Inom området funktionshinder har 45 procent (av 204 svarande kommuner) svarat ja på frågan ”Om det sker en lagändring som möjliggör att kommunen erbjuder insatser utan biståndsbeslut, skulle ni vilja ge någon eller några insatser utan biståndsbeslut?”.

Figur 12: Andel kommuner som vill ge insatser inom området funktionshinder utan biståndsbeslut, givet att en lagändring möjliggör detta

Inom de kartlagda kategorierna vill över 50 av de svarande kommunerna genomföra individ- och eller gruppinsatser, riktade till personer med funktionsnedsättning samt till anhöriga, utan biståndsbeslut.

Figur 13: Antal kommuner som skulle vilja ge insatser utan biståndsbeslut i respektive insatskategori - funktionshinder

I fritextsvaren i enkäten återfinns följande exempel på insatser inom området funktionshinder som kommunerna önskar ge utan biståndsbeslut:

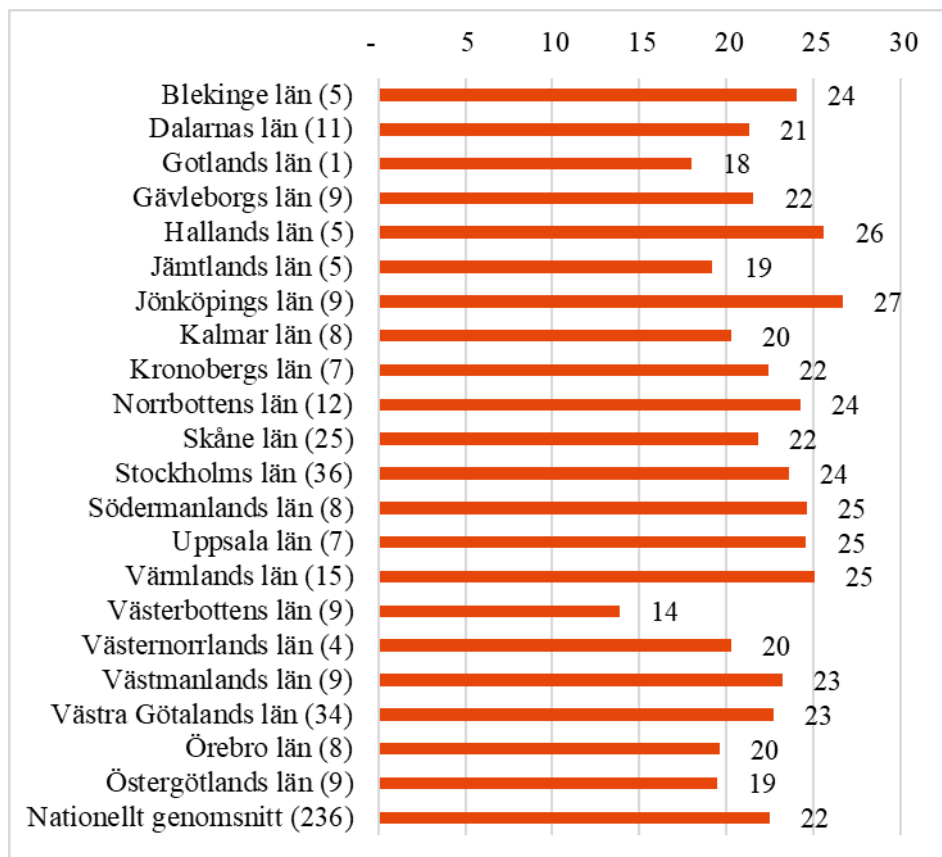
- Trygghetslarm
- Gruppaktiviteter
- Ledsagning
- Träffpunkter/mötesplatser
- Rådgivning och stödsamtal till individer och anhöriga
- Inköp
- Avlösning
- Individanpassat stöd till arbete (IPS)
- Hemtjänst

Socialtjänstens insatser inom verksamhetsområdet missbruk och beroende

Insatsutbud

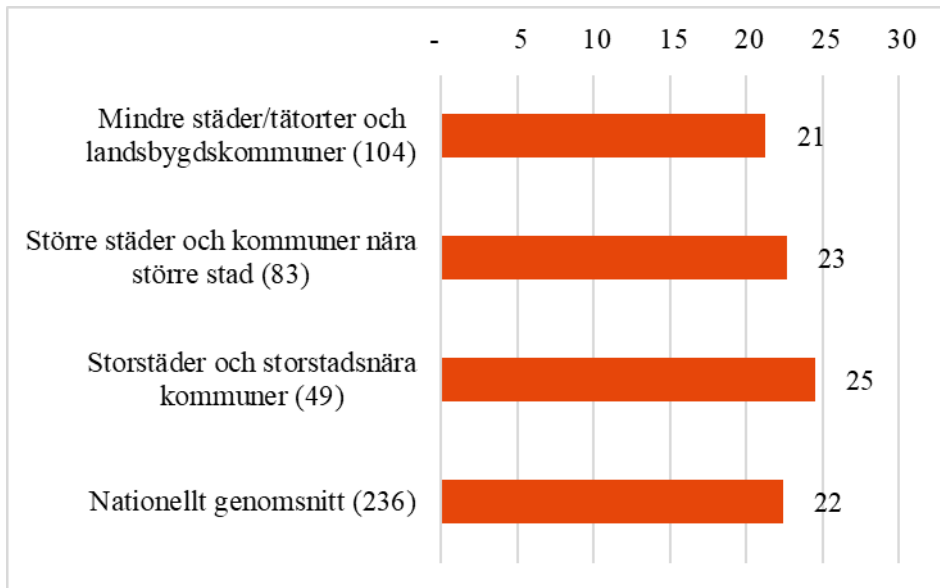
Inom verksamhetsområdet missbruk och beroende genomförs i genomsnitt 22 av de 59 kartlagda insatserna, vilket motsvarar knappt 40 procent. Utöver de kartlagda insatserna som ingick i enkäten uppger 30 procent av de svarande kommunerna att de ger minst en annan insats. Den kommun som erbjuder flest av de kartlagda insatserna inom området genomför 43 olika insatser. Nedbrutet på län varierar det genomsnittliga antalet insatser som erbjuds per kommun från 14 till 27.

Figur 14: Genomsnittligt antal insatser inom missbruk och beroende som ges i respektive kommun uppdelat på län (antal svarande kommuner i parentes för respektive län)

När det gäller olika typer av kommuner erbjuder mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner i genomsnitt fyra färre insatser jämfört med storstäder och storstadsnära kommuner.

Figur 15: Genomsnittligt antal insatser inom missbruk och beroende som ges i respektive kommun uppdelat på huvudgrupp (antal svarande kommuner i parentes för respektive huvudgrupp)

Analysen av insatsutbudet visar att de tio vanligaste av de kartlagda insatserna inom området missbruk och beroende genomförs i minst 75 procent av de svarande kommunerna. De fem vanligaste insatserna, exempelvis hem för vård eller boende och återfallsprevention, genomförs i över 90 procent av kommunerna.

Tabell 26: De tio vanligaste av de kartlagda insatserna inom området missbruk och beroende

Insats	Kategori	Andel kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som svarat
Hem för vård eller boende (HVB)	Behandlingshem/ Boendeinsatser	96%	225	235
Återfallsprevention (ÅP)	Individ- och/eller gruppinsatser: riktade till personer med missbruk	96%	224	233
Rådgivning och stöd utan särskild manual	Individ- och/eller gruppinsatser: riktade till personer med missbruk	93%	219	235

Insats	Kategori	Andel kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som svarat
Motiverande samtal (MI)	Individ- och/eller gruppinsatser: riktade till personer med missbruk	93%	219	235
Rådgivning och stöd utan särskild manual (anhöriga)	Individ- och/eller gruppinsatser: riktade till anhöriga	91%	214	234
Generella enskilda stödsamtal utan särskild manual	Individ- och/eller gruppinsatser: riktade till personer med missbruk	85%	200	234
Generella enskilda stödsamtal utan särskild manual (anhöriga)	Individ- och/eller gruppinsatser: riktade till anhöriga	86%	200	233
Generella stödsamtal, enskilda samtal utan manual (unga)	Individ- och/eller gruppinsatser: riktade till unga med missbruk	84%	195	232
Rådgivning och stöd för familjer eller par utan särskild manual	Individ- och/eller gruppinsatser: riktade till personer med missbruk och anhöriga	76%	177	234
Boendestöd	Behandlingshem/ Boendeinsatser	75%	175	233

De tio minst vanliga av de kartlagda insatserna inom området missbruk och beroende genomförs i noll till fyra procent av de svarande kommunerna. Tre insatser, Social behaviour network therapy (SBNT), Parterapi i form av behavioural couples therapy (BCT) samt Förstärkningsmetod, contingency management (CoM), ges inte i någon av kommunerna (se tabell 27).

Tabell 27: De tio minst vanliga av de kartlagda insatserna inom området missbruk och beroende

Insats	Kategori Individ- och/eller gruppinsatser:	Andel kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som svarat
Nätverksterapi (NT)	- riktade till personer med missbruk och anhöriga	4%	9	231
Coping skills training (CST)	- riktade till anhöriga	2%	4	231
Assertive continuing care (ACC)	- riktade till unga med missbruk	2%	4	228
Interaktionell terapi (ITP)	- riktade till personer med missbruk	2%	4	230
MATRIX-programmet	- riktade till personer med missbruk och anhöriga	1%	3	231
Personanpassad normativ återkoppling (PNF)	- riktade till unga med missbruk	1%	3	226
Al-Anon facilitation treatment (AFT)	- riktade till anhöriga	1%	2	230
Social behavior network therapy (SBNT)	- riktade till personer med missbruk och anhöriga	0%	0	232
Parterapi i form av behavioral couples therapy (BCT)	- riktade till personer med missbruk och anhöriga	0%	0	232
Förstärkningsmetod, contingency management (CoM)	- riktade till personer med missbruk	0%	0	232

Insatser som ges i fysisk respektive digital form

Nästan två tredjedelar (61 procent) av insatserna inom området missbruk och beroende ges enbart i fysisk form, medan en tredjedel genomförs både i fysisk och digital form. Endast 0,3 procent av insatserna genomförs uteslutande i digital form. Den insats som i flest kommuner ges såväl fysiskt som digitalt är rådgivning och stöd utan särskilt manual (se Tabell 28).

Tabell 28: Genomförande av insatser i fysisk respektive digital form - missbruk och beroende

	Enbart fysisk form	Fysisk och digital form	Enbart digital form
Andel insatser som ges i respektive form	61 %	33 %	0,3 %
Vanligaste insatsen (exkl. boendeformer)	Haschavvänjningsprogrammet (HAP)	Rådgivning och stöd utan särskild manual	Återfallsprevention (ÅP)
Näst vanligaste insatsen (exkl. boendeformer)	Tolvstegsbehandling, twelve-step facilitation (TSF), Minnesota-modellen (MM)	Motiverande samtal (MI)	Rådgivning och stöd utan särskild manual
Tredje vanligaste insatsen (exkl. boendeformer)	Återfallsprevention (ÅP)	Generella enskilda stödsamtal utan särskild manual	Generella enskilda stödsamtal utan särskild manual

Andel insatser som ges i fysisk respektive både fysisk och digital form varierar mellan länen (se Tabell 29).

Tabell 29: Fördelning av insatser inom området missbruk och beroende som ges i fysisk respektive digital form uppdelat på län

Län	Fysisk form	Digital form	Både fysisk och digital form	Vet ej
Blekinge	59%	0%	39%	3%
Dalarna	69%	0%	29%	3%
Gotland	44%	0%	33%	22%
Gävleborg	59%	0%	39%	2%

Län	Fysisk form	Digital form	Både fysisk och digital form	Vet ej
Halland	65%	0%	30%	5%
Jämtland	63%	0%	37%	0%
Jönköping	67%	0%	27%	6%
Kalmar	73%	0%	26%	1%
Kronoberg	42%	1%	49%	8%
Norrbottn	63%	0%	33%	4%
Skåne	58%	0%	35%	7%
Stockholm	55%	0%	36%	9%
Södermanland	63%	0%	34%	4%
Uppsala	70%	0%	28%	2%
Värmland	68%	0%	26%	7%
Västerbotten	47%	0%	52%	1%
Västernorrland	40%	0%	59%	1%
Västmanland	65%	0%	32%	2%
Västra Götaland	59%	1%	33%	8%
Örebro	78%	3%	18%	1%
Östergötland	71%	1%	27%	1%
Nationellt genomsnitt	61%	0%	33%	5%

Vid analys av antalet individer som tar del av insatser inom området missbruk och beroende kan konstateras att digitala insatser i större utsträckning ges till ett okänt antal individer. De insatser som enbart ges i digital form i 29 procent av fallen ges till ett okänt antal individer. För de insatser som enbart ges i fysisk form är motsvarande andel 17 procent.

Insatser som ges i kommunal respektive enskild regi

Inom området missbruk och beroende genomförs cirka 70 procent av alla insatser i kommunal regi, medan 18 procent ges i både kommunal och enskild regi. Den insats som är vanligast att ge i enskild regi är Hem för vård eller boende (se Tabell 30).

Tabell 30: Genomförande av insatser i kommunal respektive enskild regi - missbruk och beroende

	Enbart kommunal regi	Kommunal och enskild regi	Enbart enskild regi
Andel insatser som ges i respektive form	72 %	18 %	8 %
Vanligaste insatsen	Rådgivning och stöd utan särskild manual	Stödboende	Hem för vård eller boende (HVB)
Näst vanligaste insatsen	Rådgivning och stöd utan särskild manual (anhörig)	Akutboenden	Stödboende
Tredje vanligaste insatsen	Generella enskilda stödsamtal utan särskild manual (anhörig)	Återfallsprevention (ÅP)	Akutboenden

Det finns en viss skillnad i fördelningen mellan antalet individer som tar del av insatser inom området beroende på utförandeform. Exempelvis ges 48 procent av alla insatser i enskild regi till 1–20 individer, medan motsvarande andel för insatser i kommunal regi är 35 procent. Insatser ges alltså generellt mer sällan i enskild regi och erbjuds även i högre grad till ett mindre antal individer jämfört med insatser i kommunal regi.

Det är betydligt vanligare att insatser inom missbruk och beroende genomförs i enskild regi i storstäder och storstadsnära kommuner (30 procent) jämfört med i mindre orter och landsbygdskommuner (13 procent). Nedbrutet på länsnivå varierar graden av insatser som ges i enskild regi mellan fyra och 19 procent.

Tabell 31: Fördelning av insatser inom området missbruk och beroende som ges i kommunal respektive enskild regi uppdelat på län

Län	Kommunal regi	Enskild regi	Både kommunal och enskild regi	Vet ej
Blekinge	86%	4%	8%	3%
Dalarna	73%	7%	19%	1%
Gotland	94%	0%	6%	0%
Gävleborg	70%	5%	25%	1%
Halland	78%	8%	13%	1%
Jämtland	76%	13%	12%	0%
Jönköping	69%	8%	20%	4%
Kalmar	87%	7%	6%	0%
Kronoberg	65%	6%	21%	8%
Norrbotten	75%	6%	17%	2%
Skåne	69%	9%	21%	1%
Stockholm	57%	8%	29%	6%
Södermanland	78%	7%	14%	2%
Uppsala	88%	7%	4%	1%
Värmland	84%	4%	10%	1%
Västerbotten	79%	8%	12%	1%
Västernorrland	63%	11%	26%	0%
Västmanland	74%	8%	18%	0%
Västra Götaland	72%	8%	17%	3%
Örebro	79%	8%	11%	2%
Östergötland	65%	19%	15%	1%
Nationellt genomsnitt	72%	8%	18%	2%

Insatser som ges med respektive utan biståndsbeslut

Av alla insatser inom området missbruk och beroende ges en majoritet (56 procent) enbart med biståndsbeslut. En fjärdedel av insatserna ges både med och utan biståndsbeslut, medan 16 procent genomförs enbart utan biståndsbeslut. I Tabell 32 listas insatserna som är vanligast förekommande att genomföra med respektive utan biståndsbeslut.

Tabell 32: Genomförande av insatser med respektive utan biståndsbeslut - missbruk och beroende

	Enbart med biståndsbeslut	Både med och utan biståndsbeslut	Enbart utan biståndsbeslut
Andel insatser som ges i respektive form	56 %	25 %	16 %
Vanligaste insatsen	Hem för vård eller boende (HVB)	Rådgivning och stöd utan särskild manual	Rådgivning och stöd utan särskild manual (anhörig)
Näst vanligaste insatsen	Kontaktperson	Motiverande samtal (MI)	Generella enskilda stödsamtal utan särskild manual (anhörig)
Tredje vanligaste insatsen	Boendestöd	Generella enskilda stödsamtal utan särskild manual	Rådgivning och stöd för familjer eller par utan särskild manual

Vid analys av antalet individer som tar del av insatser i olika form kan noteras att det inom området missbruk och beroende är vanligare att insatser som genomförs enbart utan biståndsbeslut ges till ett okänt antal individer (35 procent) jämfört med insatser som enbart genomförs med biståndsbeslut (16 procent).

Det finns markanta variationer mellan länen i hur hög grad insatser ges med respektive utan biståndsbeslut; andelen insatser som ges enbart utan biståndsbeslut varierar mellan fyra och 56 procent. Uppdelat på storstad och landsbygd finns dock inga större skillnader i huruvida insatser ges med respektive utan biståndsbeslut.

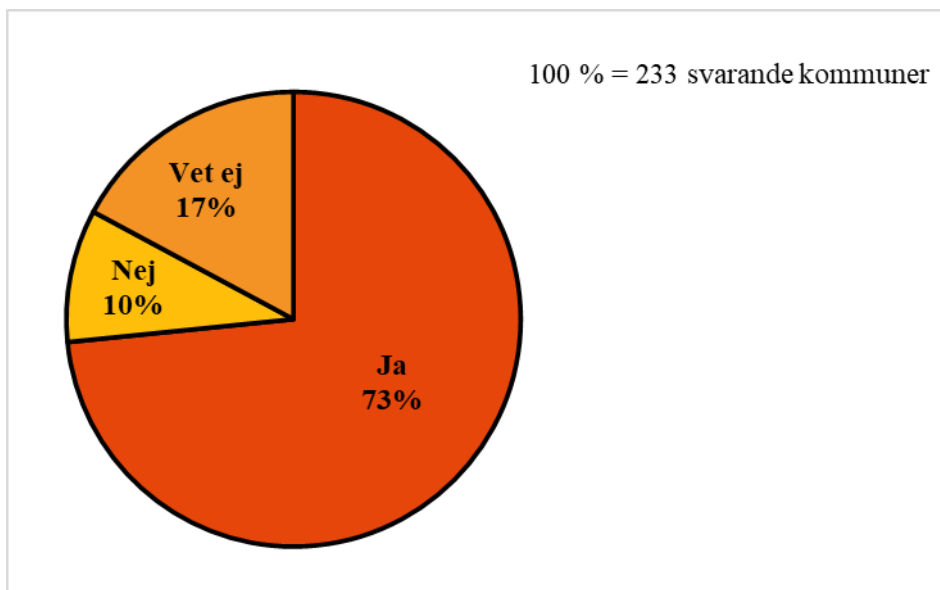
Tabell 33: Fördelning av insatser inom området missbruk och beroende som ges med respektive utan biståndsbeslut uppdelat på län

Län	Med biståndsbeslut	Utan biståndsbeslut	Både med och utan biståndsbeslut	Vet ej
Blekinge	67%	16%	16%	2%
Dalarna	68%	10%	21%	2%
Gotland	44%	56%	0%	0%
Gävleborg	53%	17%	28%	2%
Halland	65%	15%	19%	2%
Jämtland	45%	25%	28%	1%
Jönköping	54%	18%	24%	4%
Kalmar	60%	25%	15%	0%
Kronoberg	59%	15%	21%	5%
Norrbottn	56%	12%	30%	2%
Skåne	52%	13%	35%	1%
Stockholm	56%	21%	19%	4%
Södermanland	42%	31%	25%	2%
Uppsala	56%	15%	28%	1%
Värmland	63%	13%	23%	2%
Västerbotten	65%	4%	39%	2%
Västernorrland	60%	10%	30%	0%
Västmanland	58%	11%	31%	0%
Västra Götaland	55%	17%	24%	4%
Örebro	60%	21%	15%	4%
Östergötland	53%	4%	39%	4%
Nationellt genomsnitt	56%	16%	25%	2%

Önskemål om att ge insatser utan biståndsbeslut i framtiden

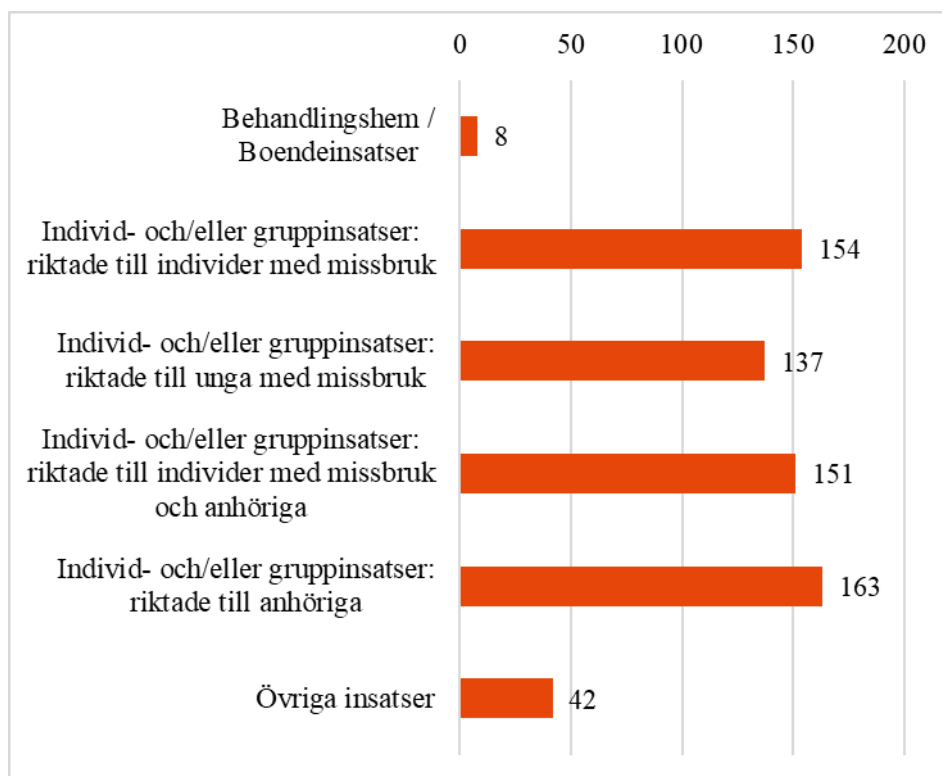
Inom området missbruk och beroende har 73 procent (av 233 svarande kommuner) svarat ja på frågan ”Om det sker en lagändring som möjliggör att kommunen erbjuder insatser utan biståndsbeslut, skulle ni vilja ge någon eller några insatser utan biståndsbeslut?”.

Figur 16: Andel kommuner som vill ge insatser inom området missbruk och beroende utan biståndsbeslut, givet att en lagändring möjliggör detta

Inom de kartlagda kategorierna vill över 150 av de svarande kommunerna genomföra individ- och eller gruppinsatser, riktade till personer med missbruk, personer med missbruk och anhöriga, samt till anhöriga, utan biståndsbeslut.

Figur 17: Antal kommuner som skulle vilja ge insatser utan biståndsbeslut i respektive insatskategori - missbruk och beroende

I fritextsvaren i enkäten återfinns följande exempel på insatser inom området missbruk och beroende som kommunerna önskar ge utan biståndsbeslut:

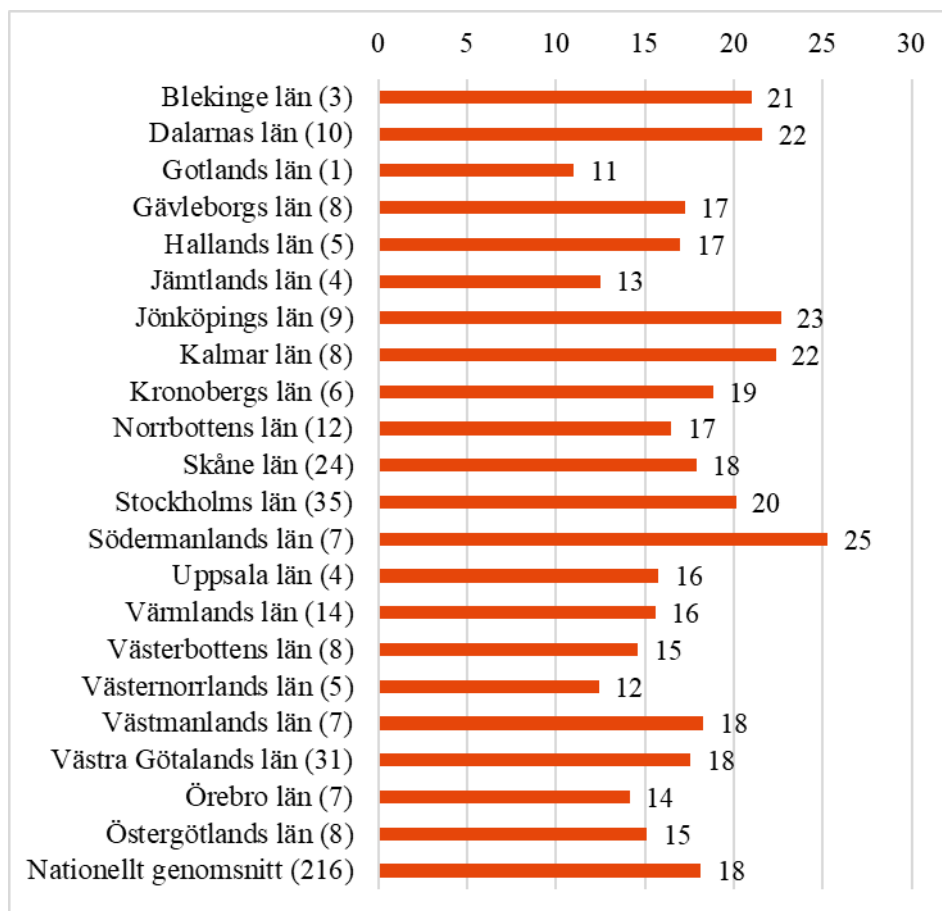
- Anhöriggrupper
- Anhörigutbildningar
- Rådgivning och stödsamtal
- Akut boende
- Öppenvårdsbehandling
- Återfallsprevention
- Sysselsättningsstöd
- Träffpunkt/träfflokal
- Motiverande samtal (MI)

Socialtjänstens insatser inom verksamhetsområdet socialpsykiatri

Insatsutbud

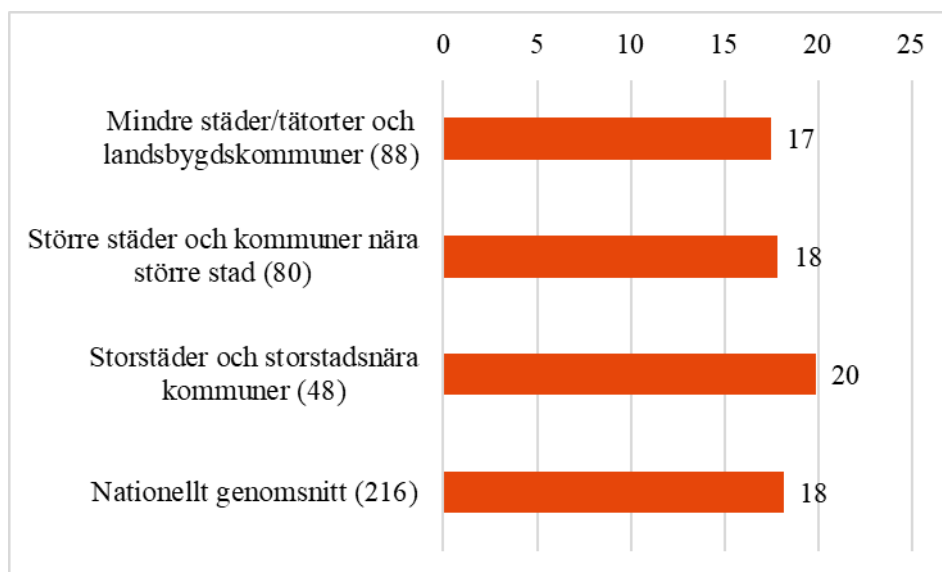
Inom verksamhetsområdet socialpsykiatri genomförs i genomsnitt 18 av de 53 kartlagda insatserna, vilket motsvarar ungefär en tredjedel av insatserna. Av de svarande kommunerna uppger 17 procent att de genomfört minst en annan insats utöver de insatser som ingick i enkäten. Den kommun som erbjuder flest av de kartlagda insatserna inom området genomför 44 olika insatser. Nedbrutet på län varierar det genomsnittliga antalet insatser som erbjuds från 11 till 25.

Figur 18: Genomsnittligt antal insatser inom socialpsykiatri som ges i respektive kommun uppdelat på län (Antal svarande kommuner i parentes för respektive län)

Antalet erbjudna insatser per kommun skiljer sig något mellan kommuntyper. Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner ger i genomsnitt 17 insatser, att jämföra med storstäder och storstadsnära kommuner som erbjuder 20 insatser.

Figur 19: Genomsnittligt antal insatser inom socialpsykiatri som ges i respektive kommun uppdelat på huvudgrupp (Antal svarande kommuner i parentes för respektive huvudgrupp)

Analys av insatsutbudet visar att de tio vanligaste av de kartlagda insatserna inom socialpsykiatri genomförs i 66 till 99 procent av de svarande kommunerna. Av dessa tillhör sex insatser kategorin övriga insatser riktade till personer med behov av socialpsykiatriskt stöd. Den vanligaste insatsen är dock boendeinsatsen boendestöd, vilken genomförs i 99 procent av kommunerna (se Tabell 34).

Tabell 34: De tio vanligaste av de kartlagda insatserna inom området socialpsykiatri

Insats	Kategori	Andel kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som svarat
Boendestöd	Boendeinsatser	99%	211	214
Kontaktperson	Övriga insatser: riktade till personer med behov av socialpsykiatriskt stöd	93%	198	212
Sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning	Övriga insatser: riktade till personer med behov av socialpsykiatriskt stöd	91%	192	211

Insats	Kategori	Andel kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som svarat
Personligt ombud för personer med psykisk funktionsnedsättning	Övriga insatser: riktade till personer med behov av socialpsykiatriskt stöd	86%	181	211
Träffpunkter, mötesplatser, café och liknande för personer med psykisk funktionsnedsättning	Övriga insatser: riktade till personer med behov av socialpsykiatriskt stöd	79%	167	211
Ledsagning	Övriga insatser: riktade till personer med behov av socialpsykiatriskt stöd	71%	149	211
Trygghetslarm	Övriga insatser: riktade till personer med behov av socialpsykiatriskt stöd	70%	148	211
Hemtjänst	Boendeinsatser	69%	147	213
Rådgivning och stöd utan särskild manual	Individ- och/eller gruppinsatser: riktade till personer med behov av socialpsykiatriskt stöd	68%	145	213
Motiverande samtal (MI)	Individ- och/eller gruppinsatser: riktade till personer med behov av socialpsykiatriskt stöd	66%	141	213

De tio minst vanliga av de kartlagda insatserna inom området socialpsykiatri genomförs i noll till fyra procent av de svarande kommunerna. Psykodynamisk psykoterapi (PDT) ges inte i någon av kommunerna (se Tabell 35).

Tabell 35: De tio minst vanliga av de kartlagda insatserna inom området socialpsykiatri

Insats	Kategori	Andel kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som svarat
Hemvårdsbidrag	Övriga insatser riktade till anhöriga	4%	9	210
Musikterapi	Övriga insatser: riktade till personer med behov av socialpsykiatriskt stöd	4%	9	209
Assertive Community Treatment (ACT)-team	Övriga insatser riktade till personer med behov av socialpsykiatriskt stöd	4%	8	210
Illness Management and Recovery (IMR)	Individ- och/eller gruppinsatser riktade till personer med behov av socialpsykiatriskt stöd	4%	8	208
Bildterapi	Övriga insatser riktade till personer med behov av socialpsykiatriskt stöd	4%	8	210
Återhämtningsskola	Övriga insatser riktade till personer med behov av socialpsykiatriskt stöd	3%	7	209
Integrerad psykologisk terapi – kognitiv träning (IPT-K)	Individ- och/eller gruppinsatser riktade till personer med behov av socialpsykiatriskt stöd	2%	5	210

Insats	Kategori	Andel kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som svarat
Anpassat föräldrastöd till personer med schizofreni/liknande tillstånd	Övriga insatser: riktade till anhöriga	1%	2	210
Narrative enhancement and cognitive therapy (NECT)	Individ- och/eller gruppinsatser riktade till personer med behov av socialpsykiatrisk stöd	0%	1	208
Psykodynamisk psykoterapi (PDT)	Individ- och/eller gruppinsatser riktade till personer med behov av socialpsykiatrisk stöd	0%	0	210

Insatser som ges i fysisk respektive digital form

Nästan 60 procent av insatserna inom området socialpsykiatri ges enbart i fysisk form medan ungefär tredjedel (35 procent) genomförs både fysiskt och digitalt. Endast 1 procent av insatserna genomförs enbart i digital form. Den insats som i flest kommuner ges såväl fysiskt som digitalt är boendestöd (se Tabell 36).

Tabell 36: Genomförande av insatser i fysisk respektive digital form - socialpsykiatri

	Enbart fysisk form	Fysisk och digital form	Enbart digital form
Andel insatser som ges i respektive form	59 %	35 %	1 %
Vanligaste insatsen (boendeformer exkluderade)	Sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning	Boendestöd	Trygghetslarm

	Enbart fysisk form	Fysisk och digital form	Enbart digital form
Näst vanligaste insatsen (boendeformer exkluderade)	Träffpunkter, mötesplatser, café och liknande för personer med psykisk funktionsnedsättning	Personligt ombud för personer med psykisk funktionsnedsättning	Generella anhörigrupper utan särskild manual
Tredje vanligaste insatsen (boendeformer exkluderade)	Ledsagning	Kontaktperson	Annan trygghetsskapande insats

Andel insatser som ges i fysisk respektive både fysisk och digital form varierar mellan länen (se Tabell 37).

Tabell 37: Fördelning av insatser inom området socialpsykiatri som ges i fysisk respektive digital form uppdelat på län

Län	Fysisk form	Digital form	Både fysisk och digital form	Vet ej
Blekinge	49%	0%	26%	26%
Dalarna	63%	1%	32%	5%
Gotland	55%	1%	45%	0%
Gävleborg	68%	1%	28%	3%
Halland	41%	0%	53%	6%
Jämtland	76%	0%	18%	6%
Jönköping	63%	0%	26%	4%
Kalmar	59%	1%	34%	6%
Kronoberg	45%	1%	51%	4%
Norrbottn	64%	1%	31%	4%
Skåne	55%	0%	43%	2%
Stockholm	56%	1%	40%	3%
Södermanland	56%	1%	40%	3%
Uppsala	55%	2%	44%	0%
Värmland	58%	0%	25%	17%
Västerbotten	57%	0%	38%	5%
Västernorrland	55%	0%	40%	5%
Västmanland	63%	2%	33%	2%

Län	Fysisk form	Digital form	Både fysisk och digital form	Vet ej
Västra Götaland	61%	1%	30%	8%
Örebro	71%	3%	24%	1%
Östergötland	57%	3%	56%	3%
Nationellt genomsnitt	59%	1%	35%	5%

Andelen insatser som ges till ett okänt antal individer är högre när det kommer till insatser som enbart ges i digital form. Dessa i 52 procent av fallen till ett okänt antal individer, att jämföra med insatser som enbart ges i fysisk form där motsvarande siffra är 44 procent.

Insatser som ges i kommunal respektive enskild regi

Inom området socialpsykiatri genomförs nästan 80 procent av alla insatser i kommunal regi, 15 procent ges i både kommunal och enskild regi och fem procent enbart i enskild regi. I Tabell 38 presenteras de tre vanligaste insatserna i respektive utförandeform.

Tabell 38: Genomförande av insatser i kommunal respektive enskild regi - socialpsykiatri

	Enbart kommunal regi	Kommunal och enskild regi	Enbart enskild regi
Andel insatser som ges i respektive form	78 %	15 %	5 %
Vanligaste insatsen	Kontaktperson	Gruppboende, gruppboende	Hem för vård eller boende (HVB)
Näst vanligaste insatsen	Boendestöd	Hemtjänst	Korttidsplats
Tredje vanligaste insatsen	Träffpunkter, mötesplatser, café och liknande för personer med psykisk funktionsnedsättning	Sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning	Stödboende

Nedbrutet på län kan konstateras att andelen insatser inom socialpsykiatri som ges enbart i kommunal regi varierar mellan 50 procent och 94 procent. Andelen som ges i enskild regi är högre i storstäder och storstadsnära kommuner jämfört med övriga kommuntyper.

Tabell 39: Fördelning av insatser inom området socialpsykiatri som ges i kommunal respektive enskild regi uppdelat på län

Län	Kommunal regi	Enskild regi	Både kommunal och enskild regi	Vet ej
Blekinge	91%	2%	2%	5%
Dalarna	83%	5%	9%	4%
Gotland	82%	9%	9%	0%
Gävleborg	88%	0%	9%	3%
Halland	76%	8%	15%	0%
Jämtland	94%	2%	4%	0%
Jönköping	82%	1%	15%	2%
Kalmar	88%	3%	8%	1%
Kronoberg	82%	2%	13%	4%
Norrbottn	91%	2%	5%	3%
Skåne	81%	7%	12%	1%
Stockholm	50%	13%	35%	2%
Södermanland	88%	1%	9%	2%
Uppsala	77%	6%	16%	0%
Värmland	90%	4%	4%	3%
Västerbotten	91%	1%	4%	3%
Västernorrland	75%	8%	13%	3%
Västmanland	83%	3%	12%	2%
Västra Götaland	81%	4%	14%	2%
Örebro	87%	1%	12%	0%
Östergötland	82%	1%	16%	2%
Nationellt genomsnitt	78%	5%	15%	2%

Insatser som ges med respektive utan biståndsbeslut

Av alla insatser inom området socialpsykiatri ges en majoritet (60 procent) enbart med biståndsbeslut, drygt en fjärdedel av insatserna (27 procent) genomförs enbart utan biståndsbeslut och 10 procent genomförs både med och utan biståndsbeslut. Den insats som ges utan biståndsbeslut i flest kommuner är personligt ombud (se Tabell 40).

Tabell 40: Genomförande av insatser med respektive utan biståndsbeslut - socialpsykiatri

	Enbart med biståndsbeslut	Både med och utan biståndsbeslut	Enbart utan biståndsbeslut
Andel insatser som ges i resp. form	60 %	10 %	27 %
Vanligaste insatsen	Boendestöd	Rådgivning och stöd utan särskild manual	Personligt ombud för personer med psykisk funktionsnedsättning
Näst vanligaste insatsen	Kontaktperson	Generella enskilda stödsamtal utan särskild manual	Rådgivning och stöd utan särskild manual
Tredje vanligaste insatsen	Sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning	Träffpunkter, mötesplatser, café och liknande för personer med psykisk funktionsnedsättning	Träffpunkter, mötesplatser, café och liknande för personer med psykisk funktionsnedsättning

Vad gäller antalet individer som tar del av olika insatser kan noteras att insatser som genomförs utan biståndsbeslut i större utsträckning genomförs för ett okänt antal individer; i 35 procent av fallen ges insatser som enbart genomförs utan biståndsbeslut till ett okänt antal individer, att jämföra med 18 procent för insatser som enbart genomförs med biståndsbeslut.

Det finns vissa variationer mellan länen i hur hög grad insatser ges med respektive utan biståndsbeslut och andelen som ges enbart utan biståndsbeslut varierar mellan nio och 38 procent. Mellan olika typer av kommuner (storstäder, större städer och landsbygd) finns dock inga större skillnader i huruvida insatser ges med respektive utan biståndsbeslut.

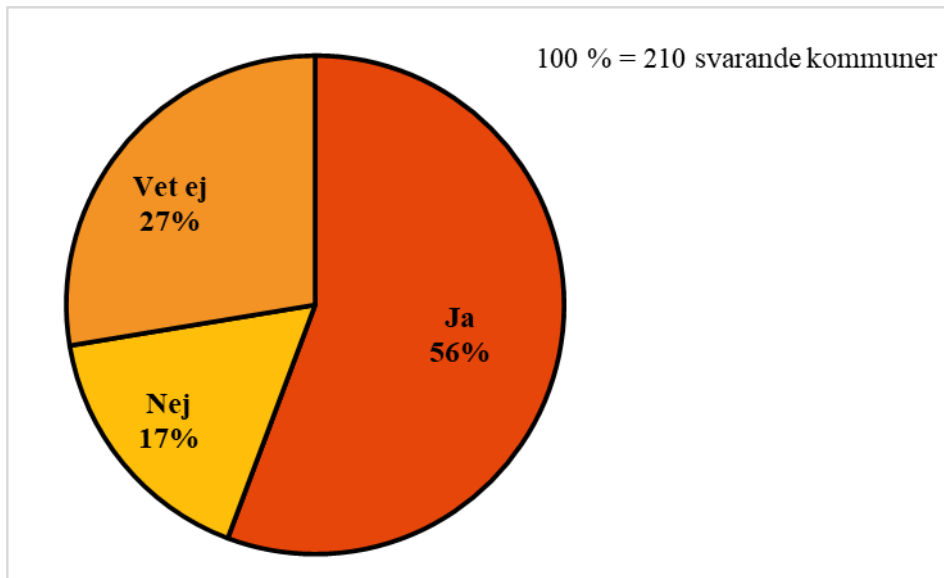
Tabell 41: Fördelning av insatser inom området socialpsykiatri som ges med respektive utan biståndsbeslut uppdelat på län

Län	Med biståndsbeslut	Utan biståndsbeslut	Både med och utan biståndsbeslut	Vet ej
Blekinge	53%	21%	21%	5%
Dalarna	62%	24%	9%	5%
Gotland	82%	9%	9%	0%
Gävleborg	50%	35%	15%	0%
Halland	51%	36%	13%	0%
Jämtland	54%	36%	10%	0%
Jönköping	58%	33%	8%	1%
Kalmar	65%	27%	6%	2%
Kronoberg	60%	24%	15%	1%
Norrbottn	60%	20%	16%	4%
Skåne	55%	31%	13%	1%
Stockholm	67%	26%	6%	1%
Södermanland	56%	28%	13%	3%
Uppsala	65%	31%	5%	0%
Värmland	52%	28%	10%	10%
Västerbotten	44%	31%	20%	6%
Västernorrland	45%	38%	15%	2%
Västmanland	64%	22%	11%	3%
Västra Götaland	64%	22%	8%	6%
Örebro	62%	32%	2%	4%
Östergötland	55%	22%	20%	2%
Nationellt genomsnitt	60%	27%	10%	3%

Önskemål om att ge insatser utan biståndsbeslut i framtiden

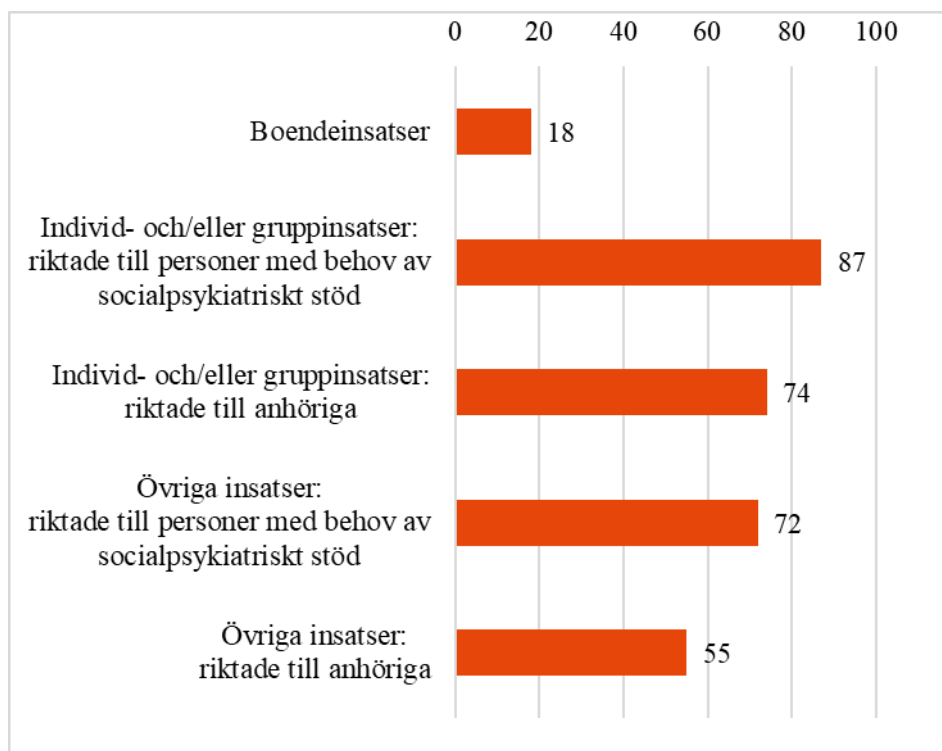
Inom området socialpsykiatri har 56 procent (av 210 svarande kommuner) svarat ja på frågan ”Om det sker en lagändring som möjliggör att kommunen erbjuder insatser utan biståndsbeslut, skulle ni vilja ge någon eller några insatser utan biståndsbeslut?”.

Figur 20: Andel kommuner som vill ge insatser inom området socialpsykiatri utan biståndsbeslut, givet att en lagändring möjliggör detta

Inom de kartlagda kategorierna vill över 70 av de svarande kommunerna genomföra individ- och/eller gruppinsatser och övriga insatser riktade till personer med behov av socialpsykiatriskt stöd, samt till individ- och/eller gruppinsatser riktade till anhöriga, utan biståndsbeslut.

Figur 21: Antal kommuner som skulle vilja ge insatser utan biståndsbeslut i respektive insatskategori - socialpsykiatri

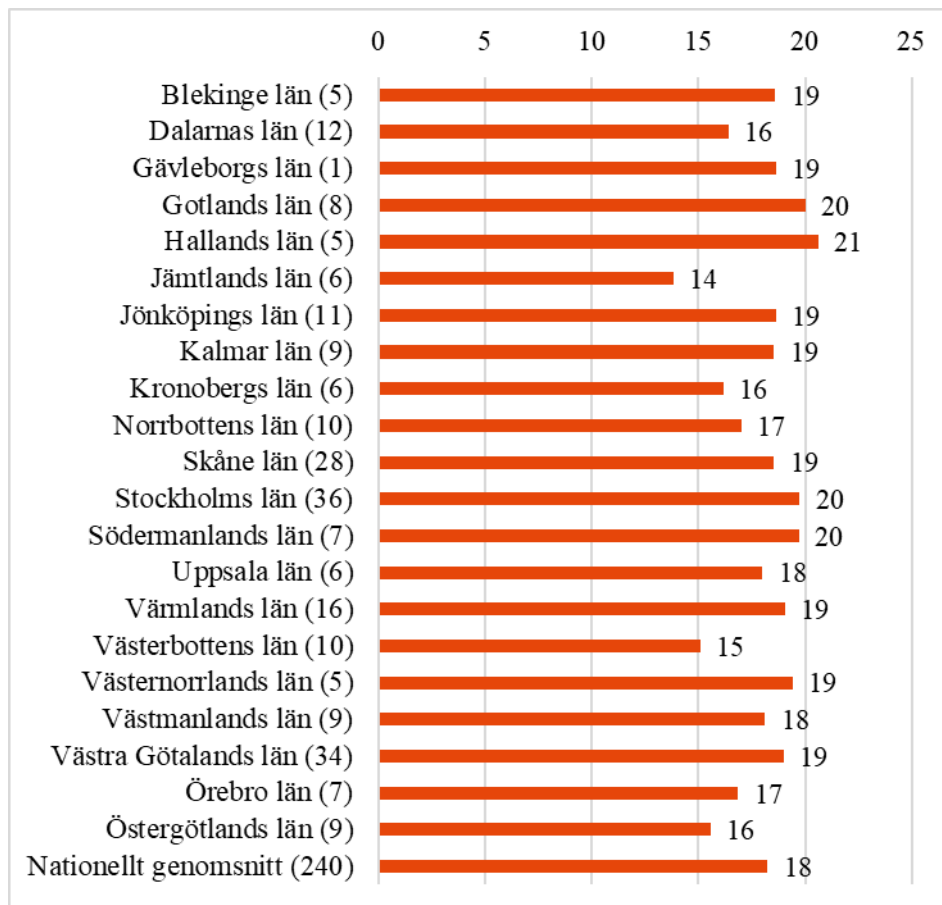
I fritextsvaren i enkäten återfinns följande exempel på insatser inom området socialpsykiatri som kommunerna önskar ge utan biståndsbeslut:

- Trygghetslarm
- Öppen dagverksamhet
- Aktivitetsgrupper
- Stödsamtal
- Sysselsättning
- Boendestöd
- Personligt ombud
- Träffpunkt/mötesplats
- Anhörigstöd

Socialtjänstens insatser inom verksamhetsområdet våld i nära relationer

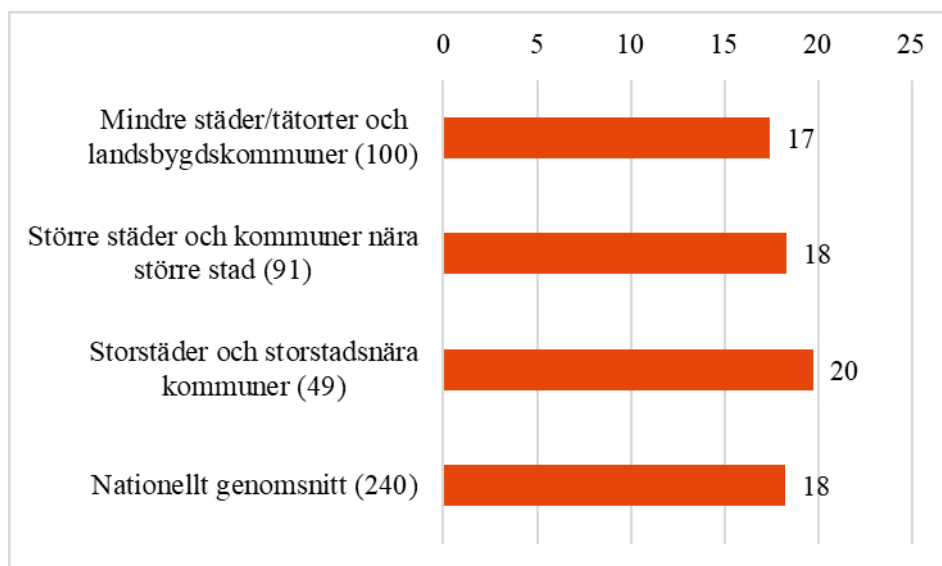
I genomsnitt genomförs i genomsnitt 18 av de 46 kartlagda insatserna inom verksamhetsområdet våld i nära relationer, vilket motsvarar cirka 40 procent. Av de svarande kommunerna uppger 24 procent att de genomfört minst en ytterligare insats utöver de som ingick i enkäten. Den kommun som erbjuder flest av de kartlagda insatserna inom området genomför 33 olika insatser. Nedbrutet på län syns att det genomsnittliga antalet insatser som erbjuds per kommun varierar från 14 till 21.

Figur 22: Genomsnittligt antal insatser inom våld i nära relationer som ges i respektive kommun uppdelat på län (Antal svarande kommuner i parentes för respektive län)

Antalet erbjudna insatser per kommun skiljer sig inte markant mellan olika typer av kommuner. Mindre städer/tätorter och landsbygdskommuner genomför i genomsnitt 17 insatser, att jämföra med storstäder och storstadnära kommuner som i genomsnitt ger 20 insatser.

Figur 23: Genomsnittligt antal insatser inom våld i nära relationer som ges i respektive kommun uppdelat på huvudgrupp (Antal svarande kommuner i parentes för respektive huvudgrupp)

Vad gäller insatsutbudet genomförs de tio vanligaste av de kartlagda insatserna inom området våld i nära relationer i 82 till 96 procent av de svarande kommunerna. Samtliga av dessa insatser riktar sig till våldsutsatta. I Tabell 42 presenteras de vanligaste insatserna och i hur många kommuner de erbjuds.

Tabell 42 De tio vanligaste av de kartlagda insatserna inom området våld i nära relationer

Insats	Kategori	Andel kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som svarat
Skyddat boende för våldsutsatta kvinnor	Boendeinsatser: för våldsutsatta vuxna	96%	230	239
Råd och stöd från socialsekreterare	Individ- och/eller gruppinsatser: riktade till våldsutsatta vuxna	97%	229	237
Stöd i andra myndighetskontakter	Individ- och/eller gruppinsatser riktade till våldsutsatta vuxna	95%	227	238

Insats	Kategori	Andel kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som svarat
Generella enskilda stödsamtal utan särskild manual	Individ- och/eller gruppinsatser riktade till våldsutsatta vuxna	92%	219	238
Stöd vid akut behov av ekonomiskt bistånd	Övriga insatser	92%	218	236
Säkerhetsplanering, genomgång av säkerhet	Övriga insatser	90%	212	235
Stöd vid byte av bostadsort	Boendeinsatser: för våldsutsatta vuxna	87%	207	237
Skyddat boende med kompetens om hedersrelaterat våld	Boendeinsatser: för våldsutsatta vuxna	84%	200	237
Motiverande samtal (MI)	Individ- och/eller gruppinsatser: riktade till våldsutsatta vuxna	83%	197	237
Tillfälligt boende	Boendeinsatser: för våldsutsatta vuxna	82%	195	237

De tio minst vanliga av de kartlagda insatserna inom området våld i nära relationer genomförs i noll till sex procent av de svarande kommunerna. Åtta av dessa insatser är riktade specifikt till våldsutövare (se Tabell 43).

Tabell 43: De tio minst vanliga av de kartlagda insatserna inom området våld i nära relationer

Insats	Kategori	Andel kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som svarat
Psykodynamisk terapi (PDT) våldsutövare	Individ- och/eller gruppinsatser riktade till våldsutövande vuxna	6%	14	230
Viktig intressant person (VIP)-programmet	Individ- och/eller gruppinsatser riktade till våldsutsatta vuxna	6%	13	235

Insats	Kategori	Andel kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som erbjuder insatsen	Antal kommuner som svarat
Korttidsboende, korttidsplats (våldsutövare)	Boendeinsatser för våldsutövande vuxna	4%	9	236
Schyssta Relationer – Våldspreventiv gruppverksamhet	Övriga insatser	3%	6	233
Preventing domestic violence (Predov)	Individ- och/eller gruppinsatser riktade till våldsutövande vuxna	2%	5	230
Internetbehandling mot våld i nära relationer (IVIN)	Individ- och/eller gruppinsatser riktade till våldsutövande vuxna	2%	5	230
Duluthmodellen	Individ- och/eller gruppinsatser riktade till våldsutövande vuxna	1%	3	231
Terapi byggd på Core Conflictual Relationship Theme (CCRT)	Individ- och/eller gruppinsatser riktade till våldsutövande vuxna	1%	2	231
Caring Dads	Individ- och/eller gruppinsatser riktade till våldsutövande vuxna	1%	2	229
Process-Psychodynamic Treatment (PPT)	Individ- och/eller gruppinsatser riktade till våldsutövande vuxna	0%	1	231

Insatser som ges i fysisk respektive digital form

Hälften av insatserna inom området våld i nära relation ges både i fysisk och digital form och nästan hälften (45 procent) ges enbart i fysisk form. Endast en procent av insatserna genomförs enbart digitalt. De insatser som enbart ges i fysisk form är framförallt boendeinsatser, medan insatser som ges både fysiskt och digitalt är individ- och/eller gruppinsatser (se Tabell 44).

Tabell 44: Genomförande av insatser i fysisk respektive digital form - våld i nära relation

	Enbart fysisk form	Fysisk och digital form	Enbart digital form
Andel insatser som ges i resp. form	45%	50%	1%
Vanligaste insatsen (exkl. boendeformer)	Stöd till boende inom kommunen, som inte är förtur	Stöd i andra myndighetskontakter	Stöd vid akut behov av ekonomiskt bistånd
Näst vanligaste insatsen (exkl. boendeformer)	Stöd vid byte av bostadsort	Råd och stöd från socialsekreteraren	Partnerkontakt / säkerhetskontakt
Tredje vanligaste insatsen (exkl. boendeformer)	Generella enskilda stödsamtal utan särskild manual	Generella enskilda stödsamtal utan särskild manual	Förtur i bostadskön

Andel insatser som ges i fysisk respektive både fysisk och digital form varierar mellan länen (se Tabell 45).

Tabell 45 Fördelning av insatser inom området våld i nära relationer som ges i fysisk respektive digital form uppdelat på län (Antal svarande kommuner i parentes för respektive län)

Län	Enbart fysisk form	Enbart digital form	Både fysisk och digital form	Vet ej
Blekinge län (5)	39%	1%	55%	4%
Dalarnas län (12)	50%	0%	46%	4%
Gotlands län (1)	0%	0%	85%	15%
Gävleborgs län (8)	41%	1%	52%	6%
Hallands län (5)	30%	1%	66%	3%
Jämtlands län (6)	51%	0%	45%	5%
Jönköpings län (11)	11%	1%	41%	3%
Kalmar län (9)	54%	0%	42%	4%
Kronobergs län (6)	27%	1%	66%	6%
Norrbottnens län (10)	39%	1%	56%	4%
Skåne län (28)	44%	1%	50%	5%

Län	Enbart fysisk form	Enbart digital form	Både fysisk och digital form	Vet ej
Stockholms län (36)	36%	1%	59%	4%
Södermanlands län (7)	59%	1%	38%	3%
Uppsala län (6)	45%	0%	55%	0%
Värmlands län (16)	39%	0%	52%	8%
Västerbottens län (10)	41%	0%	49%	10%
Västernorrlands län (5)	21%	1%	76%	1%
Västmanlands län (9)	58%	0%	41%	1%
Västra Götalands län (34)	51%	1%	43%	5%
Örebro län (7)	69%	3%	26%	3%
Östergötlands län (9)	49%	0%	48%	3%
Nationellt genomsnitt (240)	45%	1%	50%	5%

Andelen insatser inom verksamhetsområdet som ges till ett okänt antal individer är högre när det kommer till insatser som enbart ges i digital form. Insatser som enbart ges i digital form ges i 27 procent av fallen till ett okänt antal individer, att jämföra med 12 procent för de insatser som enbart ges i fysisk form.

Insatser som ges i kommunal respektive enskild regi

Inom området våld i nära relation genomförs ungefär två tredjedelar (65 procent) av alla insatser enbart i kommunal regi. Drygt en femtedel (22 procent) av insatserna ges i både kommunal och enskild regi och 12 procent ges enbart i enskild regi. Den insats som är vanligast att ge enbart i enskild regi är skyddat boende med kompetens om hedersrelaterat våld (se Tabell 46).

Tabell 46: Genomförande av insatser i kommunal respektive enskild regi – våld i nära relation

	Enbart kommunal regi	Kommunal och enskild regi	Enbart enskild regi
Andel insatser som ges i respektive form	65 %	22 %	12 %
Vanligaste insatsen	Råd och stöd från socialsekreteraren	Skyddat boende för våldsutsatta kvinnor	Skyddat boende med kompetens om hedersrelaterat våld

	Enbart kommunal regi	Kommunal och enskild regi	Enbart enskild regi
Näst vanligaste insatsen	Stöd vid akut behov av ekonomiskt bistånd	Stöd vid byte av bostadsort	Skyddat boende för våldsutsatta kvinnor
Tredje vanligaste insatsen	Generella enskilda stödsamtal utan särskild manual	Tillfälligt boende	Tillfälligt boende

Vid analys av antalet individer som tar del av insatserna inom verksamhetsområden kan konstateras att detta samvarierar med av utförandeformen. Exempelvis ges 69 procent av alla insatser i enskild regi till 1–20 individer, medan motsvarande andel för insatser i kommunal regi är 49 procent.

Nedbrutet både på län och kommuntyp är andelen insatser som genomförs i respektive utförandeform relativt likartad. Andelen insatser som ges i kommunal regi varierar mellan 55 och 76 procent.

Tabell 47: Fördelning av insatser inom området våld i nära relationer som ges i kommunal respektive enskild regi uppdelat på län

Län	Kommunal regi	Enskild regi	Både kommunal och enskild regi	Vet ej
Blekinge	75%	10%	13%	2%
Dalarna	76%	10%	11%	2%
Gotland	75%	20%	5%	0%
Gävleborg	59%	14%	26%	1%
Halland	66%	10%	23%	1%
Jämtland	72%	12%	14%	1%
Jönköping	62%	13%	22%	3%
Kalmar	69%	10%	20%	2%
Kronoberg	55%	18%	21%	6%
Norrbottnen	64%	17%	18%	1%
Skåne	63%	10%	24%	3%
Stockholm	58%	14%	27%	1%
Södermanland	72%	10%	16%	2%
Uppsala	67%	10%	24%	0%
Värmland	73%	9%	16%	2%
Västerbotten	71%	11%	16%	2%

Län	Kommunal regi	Enskild regi	Både kommunal och enskild regi	Vet ej
Västernorrland	63%	12%	22%	2%
Västmanland	70%	14%	15%	1%
Västra Götaland	63%	11%	24%	3%
Örebro	67%	13%	17%	3%
Östergötland	59%	8%	33%	0%
Nationellt genomsnitt	65%	12%	22%	2%

Insatser som ges med respektive utan biståndsbeslut

Av alla insatser inom området våld i nära relationer ges, hälften enbart med biståndsbeslut och en tredjedel både med och utan biståndsbeslut. Den insats som ges både med och utan biståndsbeslut i flest kommuner är generella enskilda stödsamtal utan särskild manual (se Tabell 48).

Tabell 48: Genomförande av insatser med respektive utan biståndsbeslut – våld i nära relation

	Enbart med biståndsbeslut	Både med och utan biståndsbeslut	Enbart utan biståndsbeslut
Andel insatser som ges i respektive form	50 %	33 %	15 %
Vanligaste insatsen	Skyddat boende för våldsutsatta kvinnor	Generella enskilda stödsamtal utan särskild manual	Hushållsekonomisk rådgivning
Näst vanligaste insatsen	Stöd vid akut behov av ekonomiskt bistånd	Stöd i andra myndighetskontakter	Råd och stöd från socialsekreteraren (våldsutövare)
Tredje vanligaste insatsen	Skyddat boende med kompetens om hedersrelaterat våld	Råd och stöd från socialsekreteraren	Förtur i bostadskön

Vid analys av antalet individer som tar del av insatser kan konstateras att andelen insatser som ges till ett okänt antal individer är något högre när det gäller in-

insatser som enbart ges utan biståndsbeslut. För insatser som genomförs enbart utan biståndsbeslut ges 20 procent av insatserna till ett okänt antal individer, att jämföra med 13 procent för insatser som enbart genomförs med biståndsbeslut.

Det finns vissa variationer mellan länen i hur hög grad insatser ges med respektive utan biståndsbeslut. Andelen som ges enbart utan biståndsbeslut varierar mellan fem och 25 procent. Nedbrutet på typ av kommun finns dock inga större skillnader i huruvida insatser ges med respektive utan biståndsbeslut.

Tabell 49: Fördelning av insatser inom området våld i nära relationer som ges med respektive utan biståndsbeslut uppdelat på län

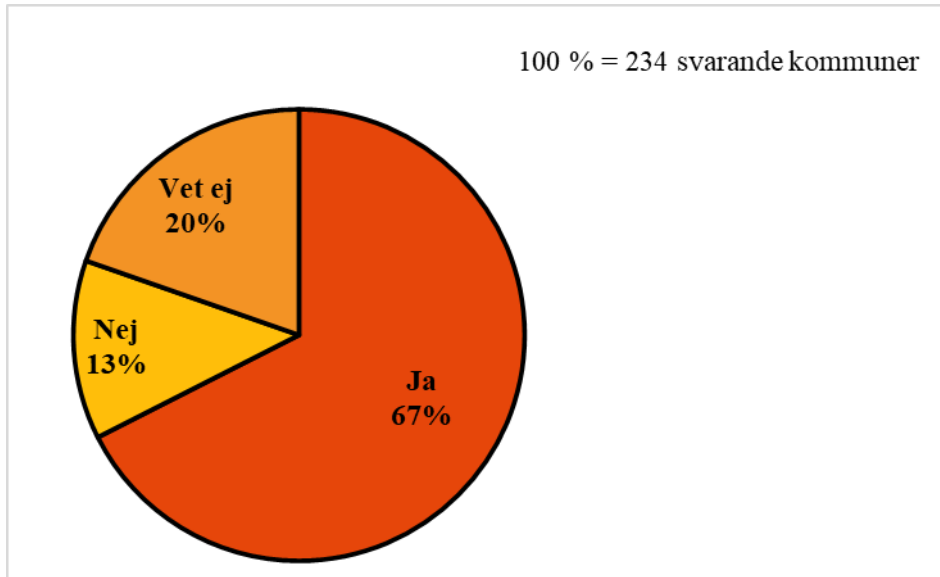
Län	Med biståndsbeslut	Utan biståndsbeslut	Både med och utan biståndsbeslut	Vet ej
Blekinge	63%	9%	26%	2%
Dalarna	44%	17%	37%	3%
Gotland	25%	25%	50%	0%
Gävleborg	54%	12%	34%	1%
Halland	58%	9%	32%	1%
Jämtland	43%	25%	29%	2%
Jönköping	58%	7%	34%	1%
Kalmar	41%	25%	33%	2%
Kronoberg	46%	9%	42%	2%
Norrbottn	43%	18%	37%	1%
Skåne	47%	18%	32%	3%
Stockholm	45%	20%	35%	1%
Södermanland	47%	25%	26%	3%
Uppsala	63%	11%	26%	0%
Värmland	59%	11%	28%	3%
Västerbotten	46%	5%	47%	2%
Västernorrland	24%	8%	27%	1%
Västmanland	55%	16%	29%	0%
Västra Götaland	52%	13%	33%	3%
Örebro	52%	22%	24%	2%
Östergötland	55%	11%	34%	0%
Nationellt genomsnitt	50%	15%	33%	2%

Önskemål om att ge insatser utan biståndsbeslut i framtiden

Inom området våld i nära relationer har cirka två tredjedelar (67 procent av 234 svarande kommuner) svarat ja på frågan ”Om det sker en lagändring som

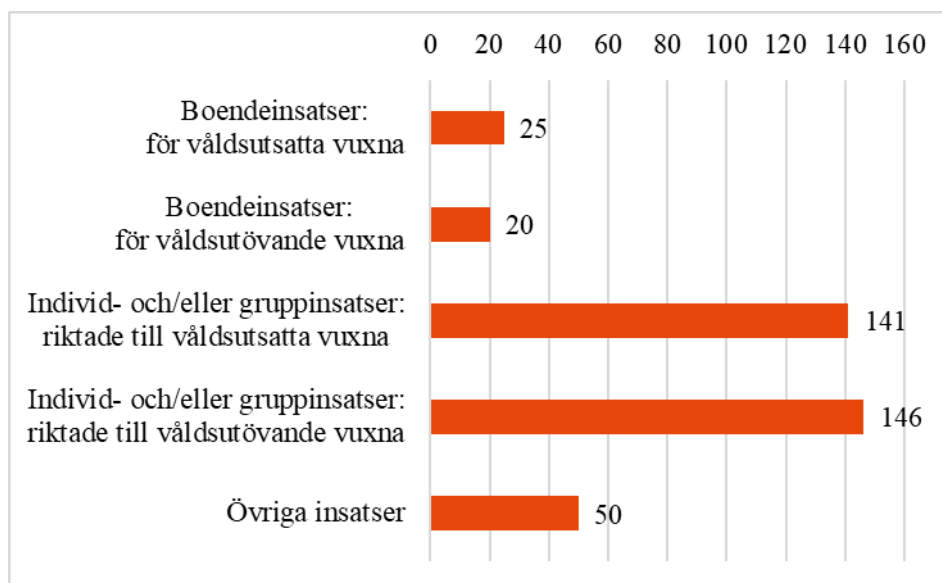
möjliggör att kommunen erbjuder insatser utan biståndsbeslut, skulle ni vilja ge någon eller några insatser utan biståndsbeslut?”.

Figur 24: Andel kommuner som vill ge insatser inom området våld i nära relationer utan biståndsbeslut, givet att en lagändring möjliggör detta

Inom de kartlagda kategorierna vill över 140 av de svarande kommunerna genomföra individ- och/eller gruppinsatser både till våldsutsatta vuxna och våldsutövande vuxna utan biståndsbeslut.

Figur 25: Antal kommuner som skulle vilja ge insatser utan biståndsbeslut i respektive insatskategori - våld i nära relationer

I fritextsvaren i enkäten återfinns följande exempel på insatser inom området våld i nära relationer som kommunerna önskar ge utan biståndsbeslut:

- Rådgivning och stödsamtal till våldsutsatta
- Gruppmöten
- Behandlingssamtal till våldsutövare
- Internetbehandling till våldsutövare
- Akut boende
- Kontaktperson
- Stöd till barn som upplevt våld
- Säkerhetsplanering
- Tillfälligt skyddat boende

Kartläggning av socialtjänstens insatser

I augusti 2020 lämnade utredningen Framtidens socialtjänst in sitt slutbetänkande till Socialdepartementet, med förslag på en ”Hållbar socialtjänst – En ny socialtjänstlag” (SOU 2020:47).

SKR arbetar på olika sätt för att stötta kommunerna inför kommande lagförslag. Det har fram tills denna kartläggning inte funnits någon överblick över vilka insatser som ges inom socialtjänsten. Utifrån kommande lagförslag har det funnits ett behov av att kartlägga vilka insatser som ges i socialtjänsten idag, hur dessa ges och vilka insatser kommunerna eventuellt skulle vilja kunna erbjuda invånarna utan biståndsbeslut vid en eventuell lagändring.

Skriften innehåller en redogörelse för den kategorisering som gjorts av socialtjänstens insatser inom respektive verksamhetsområde med tillhörande beskrivning, en sammanställning av resultat som framkommit i enkätsvaren från landets kommuner och de övergripande insikter som kommit utifrån analysresultatet.

Upplysningar om innehållet
Lisa Holmgren, lisa.holmgren@skr.se

© Sveriges Kommuner och Regioner, 2022
ISBN: 978-91-8047-020-9
Text: Lumell Associates